

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és igazgató:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD 55. évf. 127. szám
1940. június 8., szombat

Felelős-szerkesztő:
SZ. JAKAB GÉZA

Laptulajdonos: „Aradi Közlöny lapkiadó r. t.” — Törvényszéki bejegyzési szám: 10/1-1938.

Királyi szavak:

— „Nehéz időkben azoknak munkáját, akik az országot vezetik, a nemzet alkotó és tevékeny erőinek egységbe tömörítésével kell megerősíteni.
— „Ma már nem létezhetik személyi érdekek, amely ne illeszkedjék be a közérdekbe, mert minél erősebb és megelégedettebb lesz a közösség, az egyén annál védettebb lesz és annál inkább kerül abba a helyzetbe, hogy érdekeit hasznosan és békésen szolgálja.”

II. CAROL KIRÁLY

TIZ ÉV A NEMZET ÉLÉN

Ofelsége II. Carol király uralkodásának tizedik évfordulóját ünnepli ma az ország népe.

Ma tiz esztendeje, 1930. június 8-án érkezett vissza az országba Ofelsége II. Carol király, hogy elfoglalja helyét az ország élén; a Trónon, honnan, tiz esztendő óta, azóta is biztos kézzel vezeti a nemzet sorsát a történelem egyik leg-viharosabb szakaszán keresztül.

A mai évforduló kiemelkedő jelentőségét az ország minden egyes polgára teljes mértékben átérzi. Nem titok a huszmillió lakosú ország egyetlen polgára előtt sem a tény, hogy az Uralkodó valóban az ország kormányrudján tartja kezét és irányítása biztonságosan és energiával telten vezérli a nemzet életének hajóját a történelmi idők viharos tengerén. Mint legfelsőbb Hadúr, mint Diplomata, egyformán érvényesíti széleskörű szempontjait az ország biztonsága és békéje érdekében: mint nagykészségteljes nemzetgazdász, maga is azoknak a szakértőknak élén munkálkodik, akik az ország természetadta kincsét, gazdasági lehetőségeit, technikai fejlettségét a nemzet javára fordító, széleskörű elgondolások megvalósításán fáradoznak.

Az eltelt tiz esztendő hatalmas távlatában így született újjá az ország egész közléte a Legfelsőbb Irányító utmutatása szerint. A benső közélet megtisztulása termékeny fejlődésnek indította a Trón körüli felzárkózott konstruktív erők egész sorát. Társadalmi, kulturális és gazdasági reform-korszakba léptünk, melyben egyre izmosodóbban született újjá a politikai, a közművelődési, a gazdasági élet és benne a nemzetienntartó rétegek utánnövés, az ifjúság nevelése. Igen jellemzően találta meg a legmarkánsabb kifejezéseket az eltelt tiz esztendő országépítő programjának megvalósításáról a román publicisztika egyik vezető-egyénisége, Romulus Dianu, aki az Uralkodó mai jubileumával kapcsolatosan a következőket írja:

— „Azok a kedvező eredmények, amelyeket az elmúlt tiz év során sikerült elérnünk, valamint az is, hogy bajokat sikerült elhárítanunk, annak a hőlességnek és energiának tudható be, amely ebben a tiz évben vezetésünket a legmagasabb helyen áthatotta. Románia ezen tiz év alatt lényegesen megváltozott. Kiirtották azt a gyomrot, amely megmérgezte a román nemzetet alkotó különböző csoportok közötti együttlélést; széleskörű kölcsönös megértés alapjait vetették meg a különböző etnikai csoportok és az ország területén lévő különböző egyházak között. A szemleli téren bekövetkezett kölcsönös megértést a nemzet észszerű és módszeres megszervezése követte a céhekben és az alkotó testületekben. A hadsereget megerősítették és felszerelték mindazzal, ami a nemzeti vargón megőrzéséhez szükséges. Az iskolát, az igazságszolgáltatást és a hadsereget kivonták a politikai csoportok ádatlan befolyása alól. A te-kintélyt és a méltóságot megérdemelt helyére állították a különböző intézményekben.

— „Ha visszatekintünk az elmúlt tiz év eseményeire, minden jóhiszemű embernek meg kell állapítania, hogy Románia jelentős előrehaladást tett Ofelsége II. Carol király uralkodása alatt. Azokat a reformokat, amelyeket az új uralom végrehajtott, megkoronázta az a bátor cselekedet, amellyel véget vetettek a pártpolitikai rendszernek. Ilven módon azon politikai személyek kiválasztása, akikre az állam ügyeinek vezetését bíz-zák, már nem egyéni kezdeményezésből történik, hanem a királyi hatalom és a nép akaratának loga lesz. A nép akaratára pedig a dolgozó rétegek törvényes képviselői utján jut kifejezésre.

— „De annél is több történt. A királyi bölcsesség három évvel előre látta azokat a zavarokat, amelyek Európában majd bekövetkeznek,

és fejlődik.”

A mai jubileum ünnepélyes alkalmából az ország kisebbségi lakossága ugyancsak mélyszéges tisztelettel fordul a Trón felé, melynek messzható célkitűzését a Nemzeti Ujjászületés Frontjában éppúgy szolgálja, mint ahogyan helytálló mellettük a közélet minden munkaterületén, ahol számára erre mód nyílik. Ma mujt egy esztendeje, hogy Ofelsége II. Carol király az újalkotott törvényhozás tagjai előtt a következőkben foglalta össze munkájának eredményeit:

— Trónraléptem pillanatában — mondotta az Uralkodó — és azóta sem szüntem meg a nemzet egységére hivatkozni és minden erőfeszítést megtettem, hogy az ország egész erejét az eredményes munka érdekében egységesítsem.

Az állami konszolidáció nagy munkájához sok időre volt szükség, mert magánérdekek gyakran veszélyeztették az állam létét, az ellentétek és surlódások azonban megszüntek a veszély pillanatában és népem megtalálta a megmentő nyugalmat. 1938. február 10-én tiszta lelkiismerettel és tiszta gondolattal léptem közbe, hogy egy magasabb parancsot teljesítsek és ezért adtam az új Alkotmányt. A közélet megszabadult a pártérdekek romboló hatása alól. Biztosítottuk a földműveseknek, a munkásoknak, az értelmiségieknek és más termelő tényezőknek a parlament képviselőitől oly módon, hogy az államéletben tevékenyen vehessenek részt. Különleges lelki megelégedettséggel állapíthatom azt meg, hogy az új rendnek hatalmas visszhangja keletkezett népem körében. A nép szavazás alkalmával az arra jogosultak 99 százaléka szavazta meg az új alkotmányt. Ugyanezt a lelkesedést tapasztaltam egy évvel később, amikor a Nemzeti Ujjászületés Frontjához való csatlakozásra hangzott el a hívó szó.

Az ország etnikai kisebbségi származású polgárai számára az Uralkodó ezután a következőket mondotta:

— Kormányom gondolt arra is, hogy az államcszme és a nyugalom megerősítése céljából különös megértéssel vizsgálja meg a velünk együtt lakó népi kisebbségek szükségletét. Különleges törvények biztosítják ezen kisebbségek gazdasági, szociális, kulturális és szellemi fejlődését a román állam keretén belül. Érdekeiket a legteljesebb mértékben tisztelgetben tartjuk és gyakorlati intézkedések vannak folyamatban, hogy ezeket a szükségleteket a legteljesebb őszinteséggel biztosíthassa a kormány.

Az Aradi Közlöny 1939. június 8-1 számából valók e királyi szavak. Azóta, mint tudjuk az autonóm Magyar Népközösség megkezdte a maga hivatásteljes munkáját, amely hivatva van arra, hogy a legfelsőbb alkotmányos tényezők további támogatása mellett az ittélő magyar nép milliói tömegeinek érdekeit minden téren biztosíthassa.

Az, hogy ezek a zavarok bennünket egyesülve, tömörülve találtak, teljes mértékben Uralkodónk kitünő képességének köszönhető.

— „Ma, amikor egy fáradtságokkal teli, de hozzáértéssel vezetett és jó eredményeket elért uralkodás tizedik évfordulóját ünnepeljük, az összes román szívek hálával fordulnak a Korona felé, amelynek uralma alatt Románia előre halad

Junius 16., vasárnap: ISKOLANAP

AZ AAC SPORTTELEPEN

1000 zuhanó repülőgéppel, 2250 harci-kocsival, 1500 páncélos-motorossal és 40 gyaloghadosztályal ostromolja a német haderő a Weygand-vonalat

Ot szakaszon tombol a leghevesebben a nagy útközet, amelynek során a francia csapatok heves ellenállást fejtenek ki. — Valamennyi nyílt tengeren tartózkodó olasz hajó parancsot kapott, hogy semleges kikötőt keressen fel és felfüggesztették valamennyi gőzös indulását. — Az olasz sajtó Angliára és Franciaországra hárítja az eseményekért a felelősséget

A német hadvezetőség közli: Áttörték a franciák védelmi arcvonalát

Róma, (Rador). A Stefani-ügynökség harctéri tudósítója jelenti az északfranciaországi csatáról, hogy a harcok a következő szakaszokon folynak:

1. Abbeville vidékén,
2. Amiens—Peronne között,
4. Ham la Pér körül,
4. Az Allette-csatorna vidékén,
5. Neuchatel és Rethel közötti szakaszon.

A francia csapatok ellenállása mind az öt szakaszon igen heves. A németek azonban mindenütt tért nyertek és egyes pontokon husz kilométer mélységben nyomultak előre. A leghevesebb a harc Allette vidékén, ahol 1917-ben Petain tábornagy lényes sikert aratott a német csapatok felett.

A Messagero berlini tudósítója szerint a németek a jelenlegi támadásban ezer zuhanó-bombázó gépet, 2250 harci-kocsit, 1500 különféle páncélos kocsit és 40 gyaloghadosztályt vetettek harcba.

A Stefani-iroda kora délután a következőket jelenti: Abbeville vidékén a német csapatok visszavonulásra kényszerítettek néhány angol különítményt, amelyek kényszerűségből maradtak Franciaországban, mert nem tudták őket idejekorán hazaszállítani. A németek átlépték a Bresle-folyót és elérték a Blangit és Treport vidékét. Az angolok megsegítésére küldött francia csapatok ellentámadásba mentek át. Az Allette-folyótól délre a németek elérték a Solsson és Complegne-be vezető utakat. A harcok mindentől rendkívül hevesek.

Berlin jelenti:

A német hadsereg az egész vonalon áttörte a Weygand-vonalat

Berlinből jelenti: A német hadseregtőparancsnokság a következő jelentést adta ki:

„A Somme folyótól délre és az Oise, valamint az Aisne folyókat összekötő csatorna mentén a szárazföldi és légi hadseregek hadművellet a megállapított terv szerint sikerrel zajlottak le a Weygand-vonalat az egész arcvonalon áttörtük. Junius 7-re virradó éjszaka repülőink ulból sikerrel intézték támadást angol repülőterek ellen. Valamennyi német gép visszatért támasz-

pontjára. Partl védelmünk hadtengerészetünkkel együttműködve az északi francia partvidéken elhelyesztett egy ellenséges gyorsnaszádot. Az ellenség Junius 6-án 74 repülőgépet veszített, ezek közül 64-et légi-harcban lőttünk le. Tízet a légharító tüzéréség semmisített meg. Kilenc német repülőgép hiányzik.”

A német hivatalos jelentés többek között közli azt is, hogy a hadsereg és a léghaderő művelletel következtében a Somme-ól, az Aisne mentén, az Oisig levő

arcvonalon a frontot több ponton áttörték.

Berlin, (Rador). A Német Távirati Iroda jelenti: „A francia és angol sajtó olyan híreket közöl, hogy bombavető repülőgépek támadásai a német hadtápterületeken hatásosak voltak. Ezekkel a jelentésekkel kapcsolatban meg kell állapítanunk, hogy az ellenség éjszakai légi akciói katonai sikerrel nem jártak. Az általuk ledobott bombák katonai célpontokat nem találtak és míg a szövetségesek az éjszakát használják fel arra, hogy látogatásokat tegyenek német terület felett, addig a német repülők nem félve az ellenséges támadástól, nappal teszik meg utiukat.”

Főképp a tengerparton fejt ki erős nyomást a birodalmi véderő

Berlinből jelenti: Német részről megállapítják, hogy a birodalmi véderő csapatai tervszerűen folytatják franciaországi előnyomulásukat és délnyugati irányban tért nyertek. A DNB jelentése szerint a német csapatok Amiensnél nyugati irányban haladnak előre és a támadás főképpen a tengerpart felé fejt ki erős nyomást. Cherbourgot bombázták a német hadirepülőgépek. Berlinben megállapítják, hogy csütörtökön a szövetségesek összesen 143 repülőgépet veszítettek. Végül megemlíti a jelentés, hogy az angol és francia repülőgépek folytatták támadásaikat a mögöttes országrészekben, ezek a támadások azonban nem katonai célpontok ellen irányultak, s bár polgári személyek megsebesültek, vagy életüket veszítették, jelentősebb kárt nem okoztak. A DNB hivatalos jelentést közzétette a Hamburg elleni légitámadásról, amelyben nagyszámú repülőgép vett részt és amely a jelentés szerint a Hamburg ellen intézett eddigi támadások közül a legtervszerűtlenebb volt. Három ember meghalt, tíz súlyosan megsebesült, valamennyi dídot polgári személy. Egy támadó repülőgépet lelőttek.

Hajózási tilalom napnyugtától napkelteig az angol partl vízekben

London (Rador). A Reuter-ügynökség jelenti: A brit admirális rendeleto értelmében Junius 8-tól kezdve semmilyen kereskedelmi hajó nem közelítheti meg három tengeri mérföldön belül az angol partokat és kikötőket naplementétől napkelteig. Kivételt képeznek azok a hajók, amelyek karavánban haladnak. Azokat a gőzösöket, amelyek a rendelkezést nem veszik figyelembe, löni fogják.

A gengszter meglátogat

Irtó: Román Coolus

Szokásom ellenére, talán előérzetből, utasítottam az inast, bocsássa be James P. F. Barniff urat Cincinnatiból (Ohio-állam), akinek névjegyét az imént nyújtották át nekem. Soha még a híré se hallottam, James P. F. Barniff belépett. Első pillantásra a legkedvezőbb benyomást tette rám. Uriembernek látszott. Vastag szemöldöke alatt, rozgaszin arcában élénk, értelmes, kedves szempár figyelt, hajánéka szürkült, de pillantása és álla nagy akaratot és bátorságot árult el. Intésemre helyet foglalt és mikor megkérdeztem, miben lehetek szolgálatára, így felelt:

— Uram, gratulálni akarok önnek lélektani éleslátásához és szímaához. Igen, tudniillik engem, akiről ön nyilván még soha életében nem hallott, legujabb regényében a megszólalásig hiven festett le. Az ön hőse, Leslie Bixton, az érzelmes bandita, aki mindenre képes, de nem képes bizonyos apró gazságokra, aki hajlandó tíz embert elfenni láb alól, csak azért, hogy teljesítse szerelmének kívánságát, aki megveri a nőket, de egyért mindenre hajlandó, akinek ez az egyetlen nő a világegyetem értelmét jelenti, aki gazember, de költő, aki megérdemli a villamoszketet, de egyuttal helyet dicős embereink panteonjában: ez a hős én vagyok . . .

Hidegvérű ember vagyok, de azért alig tudtam eltitkolni meghökkenésemet. Végre így szóltam: — És csupán annak köszönhetem a szerencsét, hogy szerencsét akart kívánni nekem? . . . — Nem, — felelt kertejés nélkül — ezuttal szükségem is van önre. Szívesebben nem kértem volna semmit önötől, de hát . . .

volna semmit önötől, de hát . . .

Ebben a pillanatban megszólalt a csengő. Barniff arca hirtelen megkeményedett. De azért meg-ingathatatlan nyugalommal folytatta:

— Ez a rendőrség lesz. Azt hittem, sikerül megévesztenem őket. Ön egyike a tíz menedékheiyemnek veszély esetére. Ha belépnek, számítok arra, hogy ön közli velük, egy cincinnati unokafivre vagyok. Nevem James P. F. Barniff, ne felejtse el. Minden szükséges papir nájam van. És kérem, máris fogadja a rendőreket . . . A rendőrséget nem szabad várakoztatni.

Inasom belépett és halank tanácskozni kezdett velem. Egy perc múlva a szobába lépett Fordes és Cheddes felügyelő Hamilton őrmester kíséretében. Mikor az ajtó nyílt, Barniff egyetlen ugrással a falnál termett, úgyhogy a nyíló ajtó szárnya elfedte. Mikos inasom az ajtót becsukta, Barniff újra előtűnt, amint közönyösen szemlélgette egy rézkarcot:

— Azt hiszem, jobb lesz, ha nem zavarom önöket — mondta udvariasan.

Ezalatt közöltem a két detektívfelügyelővel, hogy Barniff Cincinnatiból való unokafivérem. A detektívek bizalmaslankodtak:

— Szeretnénk megismerkedni vele mégis, ha megengedné . . .

— Kedves James — mondtam — légy szives közelebb fáradni . . .

Barniff azonnal megfordult és odajött az íróasztalhoz. Elképedve néztem rá: haja koromfekete volt, arca olajbarna, szeme fáradt, ajka petyhüdt, szemöldöke valósággal eltűnt és orra alatt kis, tömött bajuszt viselt. A két detektív élesen szemügyre vette, de a vizsgálat úgy látszik, nem írt kedvező eredménnyel. Bucsu: vet-

tek és elmentek. Mig kikísértem őket, Barniff újra felvette azt a külsejét, amellyel első ízben láttam.

— Fiatalkoromban Fregolival dolgoztam, — mondta szerényen bókjaimra — sőt mondhatom, egyik kedvelt tanítványa voltam.

— De hát kicsoda ön tulajdonképpen? — kérdeztem most már idegesen

— Steve Robbles!

Steve Robbles! Megborzongtam. Ki ne ismer-te volna ennek a hírhedt gengszternek világraszóló gaztetteit?

— Megengedi, hogy visszavegyem a névjegyemet? — kérdezte és asztalom felé nyúlt. — Csak ez az egy van és erre még ma szükségem lehet. Egyuttal kérem, vegye tudomásul, hogy én hálás szoktam lenni. Ön talán az életemet mentette meg . . .

— Ó, kérem, — tiltakoztam — hiszen nem tehettem mást, nem volt választásom.

— Ön téved. Nyugodtan följelenthetett, elárulhatt volna. Hiszen négyen voltak ellenem, nem tudok csodát tenni. De ön alkalmazkodott a vendéglátó gazda régi kötelességeihez. Nem akart kiszolgáltatni, ha egyszer menedéket kértem öntől. Ez szép dolog. Ismétlem, meg fogom hálálni. — Ezzel Steve Robbles begombolta kabátját, kesztyűt húzott és indult.

Az ajtóban még visszafordult és kezét nyújtott. Bevallom, nem volt bátorságom a kezét visszautasítani:

— Viszontlátásra — mondta — és: meghálalom. — Ezzel eltűnt.

Ki tudja, talán csakugyan meghálálja még valamikor. Mindenesetre eddig nem kerestem az alkalmat, hogy viszontjássam és igéretejére figyelmeztessen.

Londoni megállapítás:

A szövetségesek harctéri helyzete nem nagyon rossz, de nem tudni, mikor következnek a főtamadások

Páris. (Rador.) A francia hivatalos jelentés a következő: „Viszonylagos éjszakai nyugalom után az ütközet péntek reggel a tegnapihoz hasonló általános feltételek mellett megkezdődött.”

A Hava-ügynökség a következő részleteket tüzi a pénteken reggel kiadott hivatalos jelentéshez: Csütörtökről péntekre virradó éjszaka semmiféle változás nem történt az általános helyzetben. A francia haderő arra használta fel az elmúlt éjszakát, hogy a támaszpontokat élelmiszerekkel és hadianyaggal látta el. A küzdelem péntek reggel a csütörtökhöz hasonló hevességgel folytatódott. Katonai körökben megelégedettek a csata folyásával és különösen a harcok elleni védekezéssel. Kiemelik, hogy 400 ellenséges harckocsit megsemmisítettek abból a 2000 harckocsiból, amelyet a németek újból tűzbevetettek. Kijelentik még, hogy gyalogosság nem követte azokat a harckocsikat, amelyek egyes helyeken behatoltak a francia elővonalakba.

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség közli: Illetékes londoni körökben a következőket jelentették ki a nyugati fronton folyó harcokkal kapcsolatban:

„A helyzet nem nagyon rossz, sőt azt lehetne mondani, hogy kielégítő. Amiens-től nyugatra az arcvonal a Bresle-folyó mentén húzódik. A helyzet általában ugyanolyan, mint csütörtökön volt. A kapott értesülések szerint a harcban vetett 2000 ellenséges tank közül legalább 400-at megsemmisítettek. Óvatosságra intenek azonban, hogy ne tápláljanak időbeli derülést véleményük a helyzetről, mert nem bizonyos, hogy a németek főtamadása ezután alakul-e ki. A francia csapatok arcvonala mély és abban az esetben, ha néhány német harckocsi be is hatol abba, még nem lehet azt mondani, hogy áttörték a védelmi vonalat. Ebben a harcban a szövetséges csapatokat nem akadályozzák a menekültek és az ellenséges harckocsik nem táplálhatják magukat kellőképpen benzinnel. (Rador.)

Kétszáz repülőgépet szállt el a francia vonalak felett

Páris. (Rador.) Pénteken délelőtt Párisban és a környékén légvédelmi riadó volt, miután körülbelül 200 repülőgépből álló német légitámadás el a francia vonalak felett. Pénteken délig a repülés célja még nem vált ismeretessé, de Párisban semmiféle támadás nem történt.

Az angol király és a kenti herceg a katonák körében

London. (Rador.) György király tegnap meglátogatta az Aldershoti tábor katonáit és beszédet intézett hozzájuk. Ugyanakkor a kenti herceg a délnyugati katonai légi központot látogatta meg.

Az angol állampolgároknak esetleg negyvennyolc órán belül el kell hagyniuk Isztambul

Istanbul. (Rador.) Az isztambuli angol konzulátus közölte az ottlakó állampolgárokkal, hogy készüljenek fel arra, miszerint 48 órán belül adotti esetben el távozhassanak Isztambulról. Az itt lakó angol állampolgároknak a konzulátus rendezésére adott esetben Anatólia bejárási engedélyt kell utazniuk.

Több száz német harckocsit megsemmisítést jelentik a franciák

Párisból jelentik: Az új, nagy nyugati német támadással kapcsolatosan francia részről hangsúlyozzák, hogy az offenzíva rendkívül nagy erővel indult meg és folytatódik. Közel 2000 tankot vetettek harcra a Somme-nél német részről, s a nagytömegű páncélsereg ellen a francia páncéltörő és tankelhárító tüzéség nagy erővel lépett fel. A francia jelentés megemlíti, hogy már eddig is több száz német harckocsit pusztítottak el. Csütörtökön a harc változatlan hevességgel dühöngött. A Somme első lövésétől délre néhány előretolt állást kiürítettek a francia csapatok, de az arcvonal többi pontján min-

denütt szilárdan tartja magát az ellenállás. — jelenti a francia hírszolgálat.

Londonból jelentik: Az angol királyi léghaderő kötelékei folytatták a német utánpótlási vonalak, vasutak, csapafelvonulások, iparvidékek és közlekedési helyek elleni támadásokat, amelyeknek során jelentős eredményeket értek el. Egy angol gép nem tért vissza a támadó utról. A felszálló Messerschmidt gépek közül kettőt lelőttek.

Ezer repülőgépet készített Ausztrália

Sidneyből jelentik: Menzies Ausztrália miniszterelnöke bejelentette, hogy hadianyag ellátási miniszteriumot létesítenek. A miniszteriumot Menzies miniszterelnök vezeti.

„A fascizmus legyverhez folyamodik, mert megegyezéssel nem érhetne volna el célját”

Newyork. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: Az olasz hajózási társaság pénteken közölte: A nyílt tengeren levő valamennyi olasz hajó parancsot kapott arra, hogy menjen semleges kikötőbe. Az olasz hajózási társaság igazgatója kijelentette, hogy közvetlenül Rómából kapott parancs egyben törli valamennyi hajó elindulását.

Panama. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelenti: A Ponte Biancano 23 ezer tonnás olasz óceánjáró gőzös parancsot kapott, hogy az Egyesült-Államok fennhatósága alatt lévő birtokai kikötőiben maradjon mindaddig, amíg újabb utasításokat nem kap.

Rómából jelentik: A Stefani hírigyűzőség közli: A Popolo d'Italia pénteki számában „Egyedüli felelősség” címen rövidebb cikket közöl, amelyben hangsúlyozza, hogy francia hivatalos lapok kijelentették, ha Olaszország háborúba lép, a háborúnak a felelőssége egyedül Olaszországra hárul. Ezzel kapcsolatban az olasz lap így ír:

„Ezek az urak nyilvánvalóan elfelejtik, hogy Olaszország volt, amely elakarta kerülni a háborút, akkor, amikor ez még lehetséges volt. De a nyugati plutokráciák nem hallgatták meg Olaszország békefelhívását. Az angol-francia visszautasító magatartás annak tulajdonít-

Melbourne. (Rador.) A kormány 2 millió font sterling értékben repülőgépeket rendelt az ausztráliai gyárakban. Ezért az összegért 300 Higer Modh rendszerű gépet készítenek, míg az Egyesült-Államokban további 700 vizirepülőgépet rendeltek.

ható, hogy teljesen biztosak voltak abban, hogy legyőzik a németeket és olaszokat. Ahelyett, hogy teljesítették volna Németország és Olaszország jogos követeléseit, Anglia és Franciaország legyvert ragadtak és tűzbe borították Európát, hogy ezáltal vérbe és éhínségbe döntsék a proletár országokat. Ma, amikor Olaszország olyan akcióba kezd, amely megegyezik a Németországgal kötött feloldhatatlan egyezmény szellemével, ennek az egyezménynek kifejlődése csupán egy közeli indulási parancsra vár, bizonyos egyének Olaszország felelősségéről merésznek beszélni, éppen úgy mintha a fasiszta forradalom nem vállalt volna magára már régen egyetlen felelősséget: megnyitni az olasz nép előtt a jövő útját és kiszabadítani a földrajzi rabszolgaságból. Ennek a célnak a megvalósítására a legyvert segítségéhez folyamodik, mivel a megegyezés útján nem érhetne volna el célját.” (Rador.)

De Bono tábornok a déli olasz hadsereg parancsnoka

Róma. (Rador.) De Bono tábornokot, a tengerentúli olasz haderő szemlézőjét a déli hadsereg parancsnokává nevezték ki.

Az USA a hadsereg repülőgépeit is eladja a szövetségeseknek

Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség írja, hogy az a hír, amely szerint az Egyesült-Államok a szövetségesek rendelkezésére bocsátja a repülőgépeit azt a benyomást keltette, hogy Amerika a háború felé közeledik. Egyes megfigyelők véleménye szerint Amerika semlegességének utolsó maradványai is megsemmisültek azzal, hogy a szövetségeseknek átadják a legyvert és ágyufelesleget.

Általában úgy hiszik, hogy az a tény, mely szerint az Egyesült-Államok megengedi az amerikai pilótáknak, hogy személyesen vezessék a gépeket Kanadába, ahonnan kanadai pilóták légi úton tovább szállítják Angliába, főképpen az Egyesült-Államok londoni nagykövetének Roosevelt elnökhöz intézett személyes felhívásának tulajdonítható.

A Newyork Times washingtoni levelezője azt jelenti, hogy

az Egyesült-Államok kormánya készen áll

minden segítséget megadni a szövetségeseknek, kivéve egy expedíciós hadtest küldését. Magasrangú kormánytisztviselők kijelentették, hogy az Egyesült-Államoknak szándékában áll mindazokat a repülőgépeket a szövetségesek rendelkezésére bocsátani, amelyeket a szárazföldi és haditengerészeti egységek a nemzetvédelem érdekében veszélyeztetése nélkül átadhatnak. Ezt olyan módon kívánják végrehajtani, hogy eladásra bocsátják a hadsereg tulajdonát képező gépeket. Azok a kereskedelmi társaságok, amelyek a repülőgépeket megvásárolják, nyomban el is szállíthatják azokat a szövetségeseknek.

Egyelőre 200 darab haditengerészeti repülőgépről van szó. Roosevelt elnök ezt a határozatot nyilvánosságra hozta, előbb azonban a nemzetvédelmi tanács tagjaival folytatott megbeszélést.

URANIA: mindig vezet. Tel. 12-32.

SZOMBAT 11.30-kor matiné: DICK FORAN JUNIUS 8. 3. 5.15. 7.30 és 9.30 órakor

2 FILM, 2 ÉLMÉNY EGY MŰSORBAN:

I. IZGALOM! CSELEKMÉNY!
DICK FORAN, az énekes cowboy minden idők legizgalmasabb fegyverművésze: **Emberek bilincsből**

II. CSODÁS! MEGHATÓ!
A 3 LANE-NÓVÉR, legmeggrázóbb családi drámája. **„Eisodort élet”**

H I R A D Ó: német csapatok bevonulása Belgiumban és Hollandiába.

VASÁRNAP: JUNIUS 9.

2 FILM, MELY MINDEN KÉNYES IGÉNYT KIELÉGÍT

I. **„Emberek bilincsből”**
DICK FORAN
H I R A D Ó

II. **Hajmássy Ilona és Eddy Nelson**
legszebb zenés, énekes, táncos filmje
„ROSALIE” ELLEANOR POWELL

Szibaj, érelmeszesedés, nőbetegségek, idegbajoknál, reumánál stb.

Buziás gyógyfürdő

Bánát, Románia, szénsavas, vasas fürdők és ivókurák. Fürdőidény május 15-től október 1-ig. Gyógyulás, szórakozás, pihenés, strand, sport, tánc, mozi, park. Muschong Hotel, Grand Hotel, Bazar Hotel, Adél villa, Antonia villa, Margit villa, valamint számos magánvilla és ház. Információ: Fürdőgazgatóság és Officiál Local de Cura si Turism.

Róma felé való tájékozódás jegyében ujjaalakult a francia kormány

Páris. Szórdán, a késő esti órákban átszervezték a francia kormányt. A kormányátalakítás nagy eseménye, hogy Daladier teljesen kimaradt a kabinetből. Reynaud miniszterelnök a külügyi és hadügyi tárcát is magának tartotta meg. Petain tábornagy és Chautemps mint helyettes kormányelnökök szerepelnek. A kormány átalakítása után minisztertanács volt majd a kormány tagjai kihallgatáson jelentek meg a köztársasági elnöknel.

Daladiernak a kormányból való kimaradásán kívül feltűnést keltett hogy Sarraut is kimaradt a kabinetből és ezzel párhuzamosan élénken kommentálják azt a tényt, hogy Paul Baudoin miniszterelnökségi és külügyi államtitkár helyet foglal a kormányban. Kimaradtak még Lamoureux, De Monzie, Baréty.

Általában az a vélemény, hogy a kormány az Olaszország felé való tájékozódás alapján áll és éppen ezért maradt el Daladier, aki a merev elutasítás álláspontját képviselte az olasz követelésekkel szemben.

Az új francia kormány névsora különben a következő:

Miniszterelnök, nemzetvédelmi és hadügy, valamint külügyminiszter: Paul Reynaud.

Helyettes miniszterelnök és állam-miniszter: Petain tábornagy.

Helyettes miniszterelnök és állam-miniszter: Camille Chautemps.

Allam-miniszterek: Louis Marin és Jean Ibarnegaray.

Igazságügyminiszter: Albert Serol.

Belsőügyminiszter: Georges Mandel.

Pénzügyminiszter: Bouthillier.

Tájékoztatásügyi miniszter: Jean Prévost.

Haditengerészeti miniszter: Campinchi.

Légügyi miniszter: Laurent Eynac.

Nemzetnevelésügyi miniszter: Yvon Delbos.

Gyermatügyi miniszter: Louis Rollin.

Ipar- és kereskedelemügyi miniszter: Chicherv.

Közmunkaügyi miniszter: Louis Frossard.

Munkaügyi miniszter: Pomaret.

Szállítási miniszter: Jules Jullien.

Filátási miniszter: Queuille.

Földmivelésügyi miniszter: Paul Thelier.

Hadfelszerelési miniszter: Raoul Dautry.

A francia család minisztere: Georges Pernet.

Nyugdíjügyi miniszter: Riviere.

Blokád-miniszter: Georges Monnet.

Allamtitkárok:

Miniszterelnökség, külügyminiszteriium.

Paul Baudoin, aki egyben a háborus kabinettitkára is. A miniszterelnök helyetteseinek államtitkára: Schuman, Nemzetvédelem és hadügy: de Gaulle tábornok. Közmunkaügy: Favier. Hadfelszerelés: Menu.

Amint a fentiekből kitűnik, az eddigi Reynaud-kormányból a következő miniszterek váltak ki: Daladier, aki legutóbb a külügyi tárca élén állott és akinek helyére most Paul Reynaud, illetve az új külügyi államtitkár, Baudoin került, valamint Lamoureux, Heraud, Sarraut, de Monzie és Baréty.

A szűkebb háborus kabinet tagjai a következők: Reynaud, Petain tábornagy, Chautemps, Marin, Ibarnegaray, Mandel, Monnet és Dautry. A háborus kabinet tagjainak számát az eddigi tizenegyről nyolcra csökkentették.

Páris. Reynaud francia miniszterelnök csütörtök este rádióbeszédet mondott, amelyben hangsúlyozta hogy a most folyó harcokban a szövetségesek mindenütt szilárdan tartják állásaikat és hogy Weygand főparancs-

nok megelégedését fejezte ki az események alakulása felett. Rámutatott arra, hogy bár a helyzet változatlanul komoly, már bizakodóbban beszélhet s már a kedvezően alakuló jövő iránti reményre is utalhat. Beszél a flandriai visszavonulásról, kiemelte annak sikerének jelentőségét, foglalkozott a Páris elleni légitámadással, amelyet megfélemlítési kísér-

Párisban számolnak az olasz döntés gyors bekövetkezésével

Párisból jelentik: A Havas hírszolgálati iroda megállapítása szerint az Olaszországból érkező hírek arra engednek következtetni, hogy Róma elhatározta: Németország oldalán beavatkozik a háborúba. Az olasz sajtó továbbra is a szövetségesek ellen foglal állást, különböző sérelmeket sorol fel, gy többek között azt, hogy Casablancában letartóztattak tíz olasz munkást, akik hadianyaggyárakban dolgoztak. A francia sajtó hangsúlyozza, hogy Olaszországnak nincs oka a beavatkozásra.

Angol és amerikai lapok arról írják, hogy Roosevelt távbeszélő-összeköttetésbe lé-

petnek mondott, de hangsúlyozta, hogy bármily bombatámadás, vagy más súlyos csapás nem tudja megingatni a francia népet. Ezután arról beszélt a francia kormányelnök, hogy a szövetségesek a szabadságért harcolnak s hogy Franciaország és Anglia háborus célja a nemzeti szocializmus elleni küzdelem: „A tét óriási és az idő rövid” — állapította meg Reynaud kormányelnök, aki végül is a hadi helyzetet ismertette.

pett Mussolinivel, akivel két beszélgetést is folytatott. Állítólag Roosevelt ez alkalommal határozott formában ismertette az Egyesült Államok álláspontját. Az United Press vatikáni jelentést közöl, amely szerint XII. Pius pápa sajátkezű levelet intézett Mussolini miniszterelnökhöz és azon reményét fejezte ki, hogy Olaszország távolmarad a háborútól s közölte, hogy aggódik: amennyiben Olaszország hadbalép, a Balkán-államok egy részét magával sodorná. Állítólag a pápa levele összhangban áll Roosevelt kezdeményezésével.

Fürdőruha

női gyapjú legdivatosabb. Fürdőnadrág, selyem női blúz, selyem és főr férfi ingek divatszínekben a legolcsóbban

Bogyónál

Str. Eminescu 1 (Corso-mozi mellett)

„Az óriási német tulsully ellen a szövetségeseknek hadianyagra van szükségük”

Páris. (Rador). A pénteken megjelent francia lapok a Reynaud-kormány átalakításával foglalkozva hangsúlyozták annak fontosságát kapcsolatban azzal a harccal, amely a La Manche-csatornától a La Chemin des Dames-ig terjed és ami döntő lehet a világ szabad népeinek sorsára nézve. A harc most már harmadnapja tart a legnagyobb ékeskedéssel. A Petit Parisien ezeket írja:

Ki kell jelentenünk, hogy minden elővigyázati intézkedés megtörtént e harccal kapcsolatban. A Weygand tábornok parancsnoksága alatt álló hadsereg-tábornokok biztosítják a haza földjének védelmét és meg vannak győződve arról, hogy az ellenség támadása ezen a hatalmas fronton össze fog omlani.

A Le Matin hangsúlyozza, hogyha vannak nemzetek, amelyek szeretik a szabadságot, úgy ezek előtt nem lehet kétséges, hogy sorsuk Franciaországban fog eldőlni.

Az óriási német tulsullyal szemben az angol és francia csapatoknak hadianyagra és repülőgépekre van szükségük.

Gusztáv svéd király: A veszély még nem múlt el

Stockholmból jelentik: A stockholmi stadionban rendezett ünnepségen Gusztáv király beszédet mondott. Az uralkodó többek között a következőket jelentette ki:

— Kormányomnak s nekem eddig sikerült megőrizni tisztán kinyilvánított semlegességünket. Az a mély hazafiasság, amely engem, mint királyt áthat, kötelességemmé teszi,

hogymegmondjam, miszerint a veszély még nem múlt el, mindaddig, amíg a nagyhatalmak háborúban állnak egymással. Eppen ezért egységeseknek kell maradnunk. (Rador.)

Stockholm. (Rador). A Havas ügynökség jelentí: Három német alpesi vadász ejőernyőst fogtak el a svéd határon és internálták őket. Csütörtökön délután Turne-raoskban, amely 30 kilo méternyre fekszik a határtól, légi rajdöt rendeltek le, mert három idegen repülőgép hajadt arra. A légvédelmi tüzérség lökte a gépeket, amelyek közül kettő a tenger irányában menekült el, a harmadik pedig égve lezuhant. A gép személyzete meghalt.

Sok a munkája a genfi hadifogoly irdának

Genf. (Rador.) A genfi központi hadifogolyiroda teljes erővel dolgozik. A személyzetet nagy mértékben emelték és az irodák helyiségeit is kiterjesztették. A hadifoglyok hozzátartozóitól érkező levelezés rendkívül nagy. Minden intézkedést megtettek arra, hogy a foglyok hozzátartozóit és az illetékes kormányokat részletesen és pontosan tájékoztassák a foglyok körülményeiről és egészségügyi állapotáról.

Moszkvába utazott a szófiai orosz követ

Szófia. (Rador.) Lavrentiev, a szovjetkormány szófiai követe csütörtök este váratlanul elhagyta a bolgár fővárost és repülőgéppel Moszkvába utazott.

(Folytatás a 6-ik oldalon)

CORSO nyáron is nagy slágereket hoz.

11.30, 3, 5.15, 7.15, 9.30 órákor

DEANNA DURBIN legújabb és legszebb filmje:

Megnőtt már a mi lányunk

Gyönyörű melódiák, ragyogó kiállítás, fiatalság és vidámság.

Híradóink tartalma:

1. Eitőernyősök elfoglalják Rotterdámot. 2. Norvégiai harcok.

3. A sedáni borzalmas harcok.

4. Liège és Brüsszel elfoglalása.

5. Hollandindiai gvarmatok.

6. Közékeleti hadsereg, stb. stb.

(A külpolitika folytatása)

Német mintára rendezkedik be a japán ipar, válaszul az USA magatartására

Tokióból jelentik: A DNB közli: a külügyminisztérium szóvivője az embargóra vonatkozóan kifejtette, hogy a japán kormány élénk figyelemmel kíséri, vajlon Anglia és Franciaország továbbra is kapnak-e hadianyag szállítmányokat az Egyesült-Államokból. Ha ez beigazolódna, Japán ezt a tényt sérelmesnek tartaná. Sajnálatos — mondotta

a külügyminisztérium szóvivője —, hogy az Egyesült-Államok egyre olyan magatartást tanúsít, amely károsodást jelent Japán számára. A japán ipar, hogy szembe tudjon nézni az amerikai embargoval, a német minta szerint rendezkedik be, hogy ezáltal megóvja a nemzetvédelmet Amerika önkényes ellárástól. (Rador.)

Belga magyarázat a Vatikán, Róma és Washington felé a hadriai tevékenységéről

Berlin. (Rador.) A német távirati iroda jelenti: A nemzetiszocialista párt társadalmi segélyező osztályának főnökét, Hilfenfeldt megbízták azzal, hogy nagy kiterjedésű programot készítsen, amely megkönnyíti a belga és francia menekültek hazatérését. Hilfenfeldt e célból már Brüsszelbe érkezett számos munkatársa kíséretében. A hadizónák mögött táborokat létesítenek a menekültek számára, ahol a francia és belga menekültek családjikkal együtt lakást, élelmet s tanácsot kapnak.

Brüsszel. (Rador.) A Stefani-ügynökség jelenti: Junius 2-án a belga hadvezetés em lékiratot nyújtott át az olasz nagykövetnek, az apostoli nunciusnak és az Egyesült-Államok nagykövetének. A emlékirat

feltárja azokat az eseményeket, amelyek a belga hadsereg tevékenységéhez vezettek.

Eszerint Lipót belga király közölte a Londonban tartózkodó minisztereivel, valamint a szövetségesek főparancsnokságával a belga hadsereg kétségbeesett helyzetét, ami azáltal következett be, hogy a szövetségesek frontját áttörték és az angol, valamint francia had-

erők visszavonultak.

Május 27-én délután a belga főparancsnokság megállapította, hogy a belga hadsereg nincs abban a helyzetben, hogy tovább folytassa a harcot. Eppen ezért, hogy a szövetséges haderők részére időt nyerjenek, megkezdtek a tárgyalásokat azoknak a feltételeknek a megállapítására, amelyek mellett a belga hadsereg beszünteti az ellenségeskedést. Erre nem kerülhetett volna sor, ha tovább folytatták a harcot, miőt is Lipót király elhatározta, hogy parlamentert küld a németekhez és erről nyomban értesítette a francia és az angol kiküldötteleket.

A francia főmegbízottnak sikerült Weygand tábornokot rádió útján értesítenie erről, de Blanchard tábornokkal nem tudott érintkezésbe lépni, mert ő már nem tartózkodott a tudott helyen. Eppen így Gort tábornokot sem lehetett megtalálni. Május 28-án este 11 órakor Lipót király elfogadta a kapitulációt és javasolta, hogy május 29-én hajnali 4 órakor szüntessék be a harcot.

Mi a helyzet ma Svédországban?

Féltetlen sem egészség! — Nagyfokú bizalmatlanság az idegenek ellen

Stockholm. Svédország az egyetlen északi állam, amelynek mindaddig sikerült megőriznie függetlenségét! Ez a körülmény különösen érdekessé teszi a skandináv félszigetnek ezt a legnagyobb királyságát, amelynek földrajzi fekvése épp úgy, mint általános életkörülményei sok, a külföld előtt javarészt ismeretlen jellegzetességgel bírnak.

Sajátosan érdekes mindenekelőtt a kormányforma, miután a képviselőházban a szociálisták vannak többségben. A kormányzat azonban ennek ellenére koalíciós jellegű és párturalomról nincs szó. A svédországi „szociálista” párt alapjában véve tisztán polgári jellegű, amely csupán elnevezésül használja a szocializmust. Annyi bizonyos, hogy úgy a kormány, mint a szociálista párt a legnagyobb mértékben távol tartja magát a kommunizmus elvétől, sőt ezen a téren még attól a rendszabálytól sem riadt vissza, hogy ez év februárjában feloszlassa és betiltsa az egyébként igen csekély létszámú kommunista párt működését. A kommunista párt tagjait egyszerűen letartóztatták azzal az indoklással, hogy „idegen állam érdekeit szolgálják”. Ugyanakkor betiltották és elkobozták a „Ny Dag” című kommunista napilapot is.

Ha mindezek után a svéd kormány a kereskedelmi kapcsolatok fokozott kiépítése érdekében mégis tárgyalásokba bocsátkozott a Szovjet-Unióval és Hermann Eriksen államtanácsos vezetésével többtagú bizottságot küldött, ki a szovjet fővárosba a kereskedelmi tárgyalások folytatása céljából, úgy ez a körülmény egyrészt Németország óhajására, másrészt Finnország ezirányú kívánságának figyelembevételével örömet, mely utóbbi elismerését óhajította kifejezésre juttatni Svédország iránt. Svédország köztudomásúan több, mint kilencvenmillió svéd korona összegű adományt juttatott Finnországnak a legutóbbi háború idején, nem szólva a még sokkal nagyobb összegű természetbeni juttatásokról. A Moszkvába utazott svéd kereskedelmi bizottság tagjai egyébként Assarson moszkvai svéd követ, Andersson igazgató, van Heidenstam királyi kamarás, továbbá Johanson, Lindén és

Lundberg igazgatók voltak.

A Svédországban ez idő szerint uralmon lévő koalíciós kormány a finn—orosz háború idején alakult meg. A kormányzat iránya — ami a tulajdonképpeni politikát illeti — inkább polgári liberálisnak nevezhető és a miniszteri tárcákat a pártok egymásközötti arányában osztják meg. Külön említésre méltó és külföldön aránylag kevésbé ismert körülmény, hogy minden államügyben kivétel nélkül a királyt illeti az utolsó szó és a végleges döntés joga. Ezt a felségjogot függetlenül minden kormányzati rendszertől, csorbítatlanul megőrizte Svédország.

Az egész országban ez idő szerint minden az „ultrasvéd” eszmére lett beállítva és az ország önvédelmi intézkedéseinek fokozása a legfőbb hazafias szempont. Bármilyen külföldi politikai irányzattal való rokonszenvezés árulásnak számít, aminek megítélésében különösen azzal érvelnek az illetékes tényezők, hogy az Svédország semlegességét veszélyeztetheti. Általában a külfölddel szemben lépten-nyomon érezhető hazafiatlanság nyilvánul meg az egész országban s ezt a bizalmatlanságot az ott tartózkodó külföldiekkel is érzetik. Ez adja magyarázatát a közelmúltban elrendelt intézkedéseknek is, amelyek értelmében külföldiek számára tilos a gyári, vagy ipari üzemek, a kikötők és mindenek-

előtt a katonai jellegű intézmények nemcsak látogatása, de az ezekbe való belépés is. A büntetés súlyosságára jellemző, hogy az hathónapi fogházig is terjedhet. Hasonló korlátozásokkal létezik életbe külföldiek számára pályaudvarok és vasuti állomásokon való tartózkodás tekintetében. Kivétel csak utlevéllel igazolt utazási célra vonatkozik.

Nem érdektelen, hogy a svéd szociáldemokrata párt minden kínálkozó alkalommal hangsúlyozza királvűségét és hivatalos lapjaiban igen gyakran közli az uralkodó és a királyi ház tagjainak fényképeit is.

Bármint legyen is, a mai Svédország egyetlen célja semlegességének teljes és minden feltétel nélkül való megőrzése!

Halálasított a villanyáram egy aradi CFR géphocsivezetőt

Halálosvégtű szerencsétlenség történt péntek délután hat órakor a Miron Costin uccában. Moti Petru 38 éves CFR soffőr, aki Mikulján lakott és aki Heiser Herman hentesmesternél végzett alkalmi munkákat, hajárasújtotta a villanyáram. A Miron Costin ucca 12. számú házban a patkányok elszaporodtak és a hentesmester megbízásából a soffőr pénteken délután a ház udvarán lévő pinca bádogtehetőet akarja felfeszíteni, mert ott sejtette a patkányfészket. A tehetőet az ereszfelől részén vezet át a ház villanyellátását szolgáló vezeték. Mikor Moti a bádoglemezektől álló tehetőetet feszíteni kezdte, a bádog érintkezésbe került a villanyvezetékkel és az áram a bádogtehetőetben tartó szerencsétlen embert megölte. Az esetet a házbeliek és az udvaron tartózkodók nyomban észrevették és mesterséges légzést próbáltak alkalmazni, előzőleg pedig a vezetőket elvették. Értesítették dr. Kerékes Rózsi orvost, aki már csak a halál bekövetkezését állapította meg. Időközben telefonhívásra megérkeztek a mentők is, akik azonban már szintén csak a halál beálltát állapították meg. Később hatósági bizottság jelent meg a helyszíni vizsgálat elvégzésére. A szerencsétlen munkást családja és felesége gyászolják.

VATA DE JOS kénos és szénsavas gyógyfürdő

Szenzációs gyógyhatásu: Rheuma, csusz, köszvény, ischias, lobbosodás, aranyér visszértágulás és kü. lönböző női bajoknak

Ardeal legolcsóbb gyógyfürdője

50% -os

vasuti kedvezmény Aradtól. reg. gal., ebéd. 100-130 lei vac. ora, lakás

Teljes napi penzió:

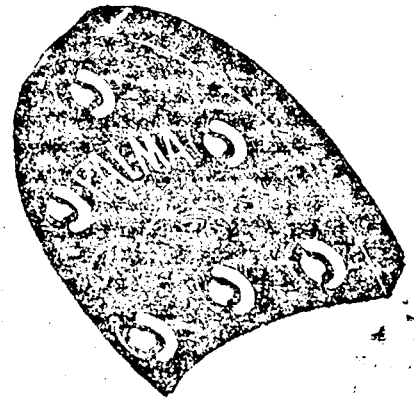
Kitűnő étterem. Elsőrangú zene. Meleg uszoda, tenisz, tánc, kirándulóhelyek. Orvosi ellenőrzés VONATOK A FÜRDŐ PARKJÁNÁL ALLANAK MEG. Prospektust szívesen küld az IGAZ GATÓSÁG.

Lakatekoscokli

EZ A MAI NEHÉZ IDŐK PARANCSAI
CSAK AZT VÁSÁROLD,
AMI TARTÓSSÁB

PALMA

OLCSÓSÁGA DACÁRA A
RÉGI KIPRÓBÁLT MINŐSÉG

II. Carol király megnyitotta a Bucuressti-i Hónapot

Bucurestiből jelentik: Péntek reggel ünnepléses külsőségek között nyitotta meg Őfelsége a Bucuressti-i Hónapot, amelyet Carol király tíz éves uralkodása emlékének szentelnek. Az ünnepséget az uralkodó személyesen nyitotta meg és ez alkalommal a következő szavakat intézte Dombrovsky tábornokhoz, Bucuressti főpolgármesteréhez:

— Polgármester ur! Számomra őszinte örömet jelent, hogy évenként megnyithatom Bucuressti és egyben az ország ezen szép megnyitkozását. Ebben az évben a kiállítás megnyitása uralkodásom elmúlt tíz esztendejének jegyében nyilván meg. A szavaknak itt nincs semmi értelme, csupán a tetteknek. Mindaz, amit itt látni fogunk, a legszebb példája annak, amit megvalóítottunk és azoknak a törekvéseknek, amelyeket mindannyian velem karöltve tettünk, ennek az országnak felvirágoztatásáért. Az 1940-ik évi

Bucuressti-i Hónapot megnyitottam nyilvánítottam. A kiállítás megnyitását jelen voltak a kormány tagjai és többen a királyi tanácsosok közül is.

A megnyitás alkalmával Dombrovsky tábornok, főpolgármester beszédet mondott és annak során hangzott annak a teljesítménynek jelentőségét, amelyet a kiállítás rendezői a román munka terén tettek. A főpolgármester főképpen azt a tényt hangsúlyozta, hogy Őfelsége tíz éves uralkodása idején fejlődött hatalmas méretekben az ország, annak népe és hadserege. Beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Felség! Az én szavam csupán gyenge visszhangja annak a szeretetnek és odaadásnak, amellyel királyunk iránt viseltetünk és a főváros nevében elhangzott hódolati szavakban is azt kívánjuk, hogy Felség nagyon sokáig dicsőségben uralkodjék.

A fogyasztók szükségleteinek biztosítása végett:

Egységes minőségben és egységes árakon hoznak forgalomba bizonyos árutípusokat

Cancicov nemzetgazdasági miniszter nyilatkozata a gazdasági mozgósításról szóló felhatalmazási törvényről

Mircea Cancicov nemzetgazdasági miniszter az ipar, a kereskedelem és a sajtó meghívott képviselői előtt beszédet mondott a gazdasági mozgósításról szóló törvény alkalmazásáról. Beszédének bevezető részében a miniszter arra utalt, hogy az a háború, amely ma a kontinens nyugati részén tombol, természetszerűleg kihatással van a semleges államok gazdasági életére is. Ilyen időkben — mondotta a miniszter — az eddigi módszerek, amelyekkel a gazdasági ügyeket intézték, nem válhatnak be és erre való tekintettel léptették életbe azt a törvényt, amely teljes mértékben ad a kormánynak arra, hogy béke idején egységes irányítással a nemzetgazdaságot mozgósítsa. Ennek legfontosabb és legelsőrendűbb célja olyan intézkedések foganatosítása, amelyek a hadsereg és a polgári lakosság szükségleteit biztosítják.

a széles rétegek szükségleteit biztosítani akarjuk, egyben a vásárlóképeségnek megfelelő árakról is gondoskodni kívánunk. Ebből a célból már is lépéseket tettünk annak érdekében, hogy bizonyos árucikkekből egységes típusok készüljenek, amelyek ilymódon fedezik majd a fentemlített osztályok szükségleteit. Azon cikkek esetében, amelyeknél egyelőre az unifikálás, az egységesítés kérésztülviheetlen, megfelelő árak kerülnek megál-

— Le kell szögezmem — hangsúlyozta Cancicov miniszter — hogy az új törvény visszaélésekre semmiesetre sem vezethet. Az új alkotmány Romániája továbbra is jogállam, amelynek alapjait a jog és a méltányosság képezi. A törvény végrehajtásának megkönnyítése érdekében két szervezet létesítettünk és pedig: egy vegyes katonai és polgári információs és technikai tanulmányi bizottságot, amelynek működése egy nagyvezérkar munkarendjéhez hasonlítható, valamint egy véleményező bizottságot, amely minden kiadásra kerülő gazdasági jellegű rendelkezést előzetesen véleményez. A tanulmányi és információs bizottságnak a legkiválóbb gazdasági szakemberek, valamint a hadsereg képviselői a tagjai és ez a bizottság szükség esetén meghívja üléseire az egyes szakmák képviselőit is. A másik bizottságnak gyakorlati gazdasági szakemberek a tagjai és ennek a bizottságnak jogszertinti tagja a nagyvezérkar hejyettes főnöke is.

— Gazdasági életünk legfontosabb problémáját — folytatta a miniszter — ma a termelés és a fogyasztás, illetve szétosztás racionalizálása képezi. Ennek a problémának megoldására eddig inkább csak az árak ellenőrzésével és a készletek ellenőrzésének megvalósításával törekedtek. Az a meggyőződés azonban, hogy a bürokratikus és a végzettségig menő ellenőrzések nem vezethetnek eredményre. Az árellenőrzésre és a termelés fokozására vonatkozó eddigi intézkedések elégteleneknek bizonyultak és nincs nekik hatással a való életre. A tények tühhaladták az eddigi módszereket. Így tehát a külföldi piacokon, valamint a nemzetgazdaságunkban bekövetkezett változások arra készítetnek, hogy úgy a termelés, mint az elosztás szervezés racionalizálását vigyük keresztül.

— Eredményeket csak akkor érhetünk el, ha az állam együttműködik a termelőkkel, kereskedőkkel és a fogyasztókkal. A termelést racionalizálni kell és főképpen az elsőrendű közszükségleti cikkek termelését kell előnyben részesíteni, ugyanakkor pedig az elosztást úgy kell megszervezni, hogy a hadsereg, valamint a kisjvedelmű rétegek (a parasztlak, kisiparosok, alkalmazottak, nyugdíjasok, stb.) ne szenvedjenek hiányt. Minden egyes polgár a fogyasztásánál egyben a köz szükségleteit is szem előtt kell, hogy tartsa. Ugyanakkor, amikor

Bensőséges kegyelettel tartotta meg Aradváros lakossága a „Hősök Napját“

Bucuressti. Tegnap a fővárosban és az egész országban mindenütt megünnepelték a Hősök Napját. Bucuressti zászlódszít öltött és már a korai reggeli órákban megindultak a strazerek és a polgárok is virágcsokrokkal a kezükben a temetőbe, ahol mindenütt istentiszteletet tartottak. A legnagyobb ünnepségek az ismeretlen Katona síremlékénél folyt le, ahol megjelentek Ilcus tábornok hadügyminiszter, Argesianu tábornok, Bucuressti katonai parancsnok, Pais admirális, haditengerészeti államtitkár, valamint az olasz, francia, jugoszláv, bolgár, görög és más államok követségeinek képviselői stb. Ilcus tábornok az istentisztelet után megható beszédben emlékezett meg azokról, akik életüket áldozták a nemzeti ideálért.

Mélv kegyelettel tegnapelőtt ülte meg Arad lakossága a Hősök napját. A város zászlódszít öltött és a hősi halált halt katonák lelkiüdvéért minden templomban gyászistentiszteleteket tartottak, délelőtt 10 órai kezdettel. A görögkeleti katedrálisban Magieru Andrei dr. megváltásos papi segédlettel mondotta az istentiszteletet a zsúfolásig megtelt templomban. Megjelentek többek között: Savoju Gheorghe ezredes, Viad Alexandru tábornok-polgármester, Bejan Romulus dr. alpolgármester, Mladin Sever dr. főszolgabíró, Ludosan Nicolae törvényszéki főbíró, Ionescu Petre főügyész, Reu Ilie dr. rendőrkész, Demian Aurel dr. képviselő, Radu Corneli dr. a NUF aradmegei elnöke, Ciuhandu Gheorghe dr. szenátor, Stanescu N. törvényszéki elnök, Adam Nicolae képviselő, Lunas Octavian dr. a NUF titkára, Constantinescu Alexandru országgyőzparancsnok, Crisan Ascaniu a Moise Nicuara liceum igazgatója, Olariu Corneli dr. a gyermekmenhely igazgató-főorvosa, Cosma dr. vármegei főorvos, Blaga Nestor az ASTRA elnöke, a köztisztviselők testületileg és számos katonai valamint polgári előkelőség.

Az istentisztelet után a Regele Ferdinand-ut végén lévő Vértanúk Keresztjéhez vonult a menet a következő sorrendben: Rendőri különítmény, kürtösök, katonazenekar, az elemi iskolák országgyőz küldöttsége, a leány és fiú középiskolák országgyőz küldöttsége, az ortodox román hittudományi főiskola, a görögkeleti és görögkatolikus

lapításra a helyi viszonyok szem előtt tartásával. Végül ellenőrzésre kerülnek a nyersanyagok árajazzal a céllal, hogy megakadályozzuk a termelési ár emelkedését. Azáltal, hogy a jobbmodu társadalmi osztályok által vásárlásra kerülő áruk árai alakulását szabadon hagyjuk, másrészt pedig a kötött árak megvalósítása révén, ami által az ellenőrzési felületet csökkentjük, valamint a termelők kezdeményezéseinek és véleményének figyelembe vételével sikerül majd az ország gazdasági életét a jelen pillanat által megkövetelt körülményekhez alkalmazni. Így tehát annak ellenére, hogy a fogyasztók nagy tömegeinek életét meg akarjuk könnyíteni, a kereskedők és mezőgazdálkodók mégis egyensúlyba hozzhatják költségvetésüket azáltal, hogy számos termék, illetve árucikk árának alakulását szabadon hagyjuk. Biztosítani akarjuk a termelés folytonosságát a nyersanyagok racionális felhasználása révén. Azokat, akik a közönség kárára ezekben az időkben meg akarják gazdagodni, a törvény kijátszása és a jóézés megsértése révén, szigorúan megbüntetjük.

lelkészek, a katonai és polgári hatóságok képviselői, a hadiárva és hadirokkantak képviselői, a NUF tagjai, az emberbaráti és sportegyesületek küldöttségei, a kis és nagyiparosok küldöttsége, a céhek küldöttsége és végül a hadsereg. A Vértanúk Keresztjénél impozáns koszorúkat helyeztek el, majd Tedeum volt a hősök lelkiüdvéért. A nap jelentőségét Bancea görögkeleti román esperes ismertette. Utána Savoju ezredes mondott nagyhatású beszédet.

A kisebbségi felekezetek templomaiban ugyan csak bensőséges áhitattal emlékeztek meg az el-esett hősökről. A katolikus templomban Szöcs Didák celebrálta az ünnepi nagymiséét, majd a menetben is ő vett részt a napság képviselőiben. A menet fél 11 órakor indult el a Felsőtemetőbe, ahol a hősök sírjainál újabb imát mondott Szöcs Didák. Hasonló ünnepségek folytak le a többi templomokban és temetőkben is.

Ujra elhalasztották az aradi „Iskola-Nap“-ot

Ismeretes, hogy az aradi római katolikus tanintézmények, illetve a magyar tantervű iskolák június 2-ára kitűzött „Iskola-Nap“-ja az esős időjárás miatt elmaradt. Az előző tervük szerint a rossz idő miatt elmaradt „Iskola-Nap“-ot egy hét múlva, a következő vasárnapon tartották volna meg, azonban az időjárás még most egy hét múlva sem kedvezőbb... A szélszélyes időjárás, az állandóan fenyegetően törnyosuló sötét felhők még mindig veszélyeztetik a lélekemelő ünnepséget megtartását. Az „Iskola-Nap“ ünnepeit — mint ismeretes — a szabad ég alatt folynak le s emiatt még most is komolyan aggodni lehet, hogy az eső hirtelen áztatja az ünneplő tömeget. Eppen ezért az „Iskola-Nap“ rendezősége úgy döntött, hogy az aradi magyar tantervű intézetek pompás ünnepét június 16-án, vasárnapon tartja meg. Addig remélhető, hogy az időjárás kedvezőre fordul és ragyogó napsfényben, a nyár minden pompájának ragyogásában tarthatják meg a szabad ég alatti iskola-ünnepeket.

ARADI KOZLONY

Cefoni, László, Burgonyaim, KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Évi 6 db... 840 lek. || Negyedévi 210 lek. || Félévi 420 lek. || Egy hó: apra 70.

Utazás álomban

Nem láttam Velence gondolatát. Apoknak hőborította talját. Kék Adria fölött a kék eget. Páris, mely száz esedával inogott. Az Uivilág felhőharcolót.

Nem hallottam még gitárt Havából. Pálmásligetét délszaki tájról. Nem éreztem orchideák szagát. S a léziükörös északi éjszakát.

Nem láttam a piramisok homát. Nem utaztam soha napokon át London, Berlin zúgó expresszében. Vagy felhők közt az azurkék égen.

Nem láttam még a Rajának völgyét. Szibéria kaméni, fagyolt földét. Büszke Albion ezernyi gyárát. Körökornak sok feltételes várát.

A Szentföldnek annyi szent helyét. Nomád népek vad, kopár mezőjét. A Vatikán hatalmas könyvtárát.

GELLÉRT LÁSZLÓ

AZ ARADI KOZLONY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a kézbegek törvényes munkaszünet miatt kedden, június 11-én jelenik meg.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 925 (névleg), London 16.50 (névleg), Newyork 446, Milánó 22.50, Berlin 178.25, Belgrád 10.00, Buenos Aires 2.25.

Flora (volt Reusz) jéggyár. Tol. 1141

LEMONDOTT MEGBIZATÁSARÓL A WINDSORI HERCEG. London. (Rador). A Reuser hígnökség értesítése szerint a windsori herceg lemondott az angol és francia hadsereg összeköttetéséről.

Behalt a harcstéren szerzett sebesülésébe Friegyes Vilmos schleswig-holschtein-krügsburgi herceg a nyugati fronton hősihált.

ANGLIÁBAN CSAK MINDEN MÁSODIK NAPON LEHET FRISS KENYERET SÜTNI. Londonból jelentik: Angliában a lisztvel való takarékoskodás céljából eirendelték, hogy csak minden másnap lehet friss kenyeret sütni.

Sétarepülés Arad felett a CFR repülőiskolájának felavatása alkalmával. Junius 9-én, vasárnap délelőtt 10 órákor az aradi repülőtéren ünnepélyesen megnyitják a CFR motornélküli repülés iskoláját.

DARRÉ NEMET MINISZTER LATOGATA SA MUSSOLININEL. Róma. (Rador). A Stefani hígnökség jelenti: Mussolini miniszterelnök tegnapi kihallgatáson fogadta Darré német földművelésügyi minisztert.

Nyári szandálcipő és szandalette újdonságok

SÁNDOR cipő-áruházban Bul. Reg. Ferd. 11

UIABB ÁRADÁSOK MAGYARORSZÁGON. Budapestről jelentik: A Duna és a Tisza áradása 130 ezer holdnyi területet öntött el Magyarországon.

Belejezték az évzáró vizsgákat a római katolikus főgimnáziumban

Junius ötödikén fejeződtek be az évvégi vizsgák az aradi római katolikus főgimnázium nyolcadik osztályában. A nyolcadik osztály szép eredményt ért el, amennyiben a növendékek mindannyian sikerrel tették le a vizsgákat az összes tantárgyukból.

SZOBROT KAP PAGANINI CANNES MELLETT. Mint közudomású, május 27-én volt Paganini, a nagy hegedős halálának százéves évfordulója. Ezzel kapcsolatban jelenik meg, hogy Juan Manen, a Nizzában élő világhírnépszerű hegedűművész emlékmű felállítását tervezi.

2x1 az 2 Jól jár minden vevő Ha vásárol olcsó árban Most a GOLYA-áruházban A Letianu-utcaiban

JUNIUS TIZEDIKÉN KEZDŐDIK ARADON A „KÖZTISZTASÁGI HÉT”. Hétfőn, június tizedikén megkezdődik Aradon a köztisztasági hét, amelynek keretében a hatóságok és a hatóságokkal együttműködő szervezetek különleges intézkedéseket tesznek a közegészségügy szolgálatában.

Szemrehányás

— EZ nálad kora reggel?..

Nagy Chantung-vásár a MOTIU divatáruházban

5% vásárlási kedvezmény készpénz és Consum-vevőknek is.

Fiatalkorú magyarságok figyelmébe!

Az aradi Magyar Népkezség köznevelő iskolai szakosztályának elnöke a következő felhívással fordul városunk magyarságához: Hivatkozva arra a meleg érdeklődésre, mellyel városunk hatóságai a magyar népnevelő munkát kísérik és abban személyes közreműködéssel is részt akarnak venni...

VLAD ALEXANDRU TABORNOK, POLGÁRMESTER KIJUTATÉSE. Magas kitértetésben részesült Hősök Napja alkalmából Vlad Alexandru tábornok, Aradváros polgármestere, II. Carol király a Virutea Aeronautilca érdemrenddel adományozta számára.

Nagymennyiségű külföldi árut vásárolt az országos szövetségi központ. Az országos szövetségi központ külföldről a következő árumennyiségeket várja: Portugália: egymillió kgr. pamut (extrahard) 90 napos szállításra Olaszország: régebbi kötésekből még hátralévő 1,400,000 kgr. pamut (mille kettős és extrahard) lehívása. Port Said: 50,000 kgr. bors és 40 ezer db. utazásék. Egyiptom: 13,000,000 kgr. pamut és 250 tonna rizs.

KATONAI ÖSSZPONTOSÍTÁSON LÉVŐK CSALÁDTAGJAINAK FIGYELMÉBE! Az aradi társadalombiztosító pénztár felhívja azon katonai összpontosításon levők családtagjainak figyelmét, akik a februári és márciusi hónapokra járó segély iránti kérvényeket adták be és akiknek kérvényeit jóváhagyták.

MARIÁN ILONKA

rövidáru üzlete

STRADA EMINESCU 4. Corso-mozival szemben.

Orvosi hírt. Dr. Vaina Iosif, a tudószanatórium volt orvososa Strada Crisan 12. szám alatt megkezdte rendelését. Rendel 9-11-ig és délután 4-5-ig. Tüdő, belgyógyászat, röntgen.

A RÓM, KAT. ISKOLANAP RENDEZÉSÉGE közli, hogy a bizonyítajan idő miatt a gyermekek egészségére való tekintettel is, az iskolánap megtartását folyó hó 16-ára, vasárnapra halasztotta.

FOGÁSZATI HÍR. Csobod János átköltözött Str. Alexandri 3. sz. alá.

Megvakították verekedés közben az Inastársát. Kolozsvártól jelentik: Sfarlea Gavril és Chiorean Gavril kolozsvári inasok, az egyik tanonciskola tanulója, állandóan verekedtek, mert mindkető saját magának akarta fenntartani az iskolai felügyelő címet.

Költészet és valóság Málta körül

Kalypso nimfa szigete a világpolitikában

A Földközi-tenger problémáiról rengeteg szó esik a világsajtó hasábjain, de ezek a cikkek többé-kevésbé megelégszenek a Gibraltár és a Dardanellák, valamint Suez kérdésének taglalásával. Pedig a Földközi-tengerrel kapcsolatban tulajdonképpen elsősorban arról a kis földterületről kellene beszélni, mely összekötő kapocs Európa és Afrika között. Erről azonban keveset beszélnek, mert — keveset is tudnak.

Máltáról van szó. Ez a sziget a maga 250.000 lakosával Szicíliától 90 kilométerre fekszik dél felé és alighanem a legősibb máltra tekinthet vissza az európai történelemben. Ha

igaz: ez volt az a sziget, amelyet Homeros Ogigiának nevez. Századok múlva pedig más nevezetességhez jutott. Azt már a Bibliából tudjuk, hogy Szent Pál Málta partjain hajótörést szenvedett és három hónapot töltött a szigeten buggó téritő munkássággal.

Azután egymást követték a korszakok és a világpolitika minden hulláma átcsapott a szigeten. Sokminden feledésbe merült közben. Így például a nép is, amely régen lakta. De megmaradt a nyelv, amelyet ez a nép beszélt. Hogy milyen nyelv ez, arról rengeteg vitatkoztak már, többé-kevésbé eredménytelenül, a nyelvtudósok.

1798 június . . .

A sziget egész élettörténetét újságcikkekben nem lehet megírni. A legizgalmasabb napok akkor virradtak Máltára, amikor 1798. júniusában az „Orient” csatahajón Napoleon megérkezett Málta partjaihoz. Elhatározta, hogy Egypotomba vezető útján meghódítja „Európa legerősebb pontját.” a Földközi-tenger szívére — még pedig egyetlen ember elvesztése nélkül. Fantasztikus volt ez a terv? . . . De hiszen ezt megelőzőleg megvalósította már minden fantasztikus tervét. . . . Napoleonnál ekkor valóban azt hitte a világ, hogy számára semmi sem lehetetlen.

Kétszáz évig a lovagrend volt a sziget ekkor és a lovagrend biztosította a szigetnek a békét. De a máltai lovagrendnek két hajója volt. Napoleonnak pedig 400. Az ellenállás ki látástalannak látszott. Amikor Napoleon flottája megjelent a sziget előtt, Málta lakói visszaemlékeztek a régi jóslatra, amely szerint német ember lesz az utolsó nagymester a lovagrendben. 1798-ban pedig a német Hompesch Ferdinand ült a nagymesteri székhelyben.

Június 10-én, vasárnap délután tizenegy helyen partraszálltak a francia csapatok. Reggelre La Valetta várán kívül az övök volt az egész sziget.

Napoleon partraszállt, csapatai összeszedték a lovagrend kincseit, beolvasztották a fészületeket és — amint az egykori források fűllegzik — négyezred sikerült összeszedniük ugyszólván órák alatt. A flotta zsoldja egylőre biztosítottak látszott. Pár nap múlva megjelent a hivatalos jelentés: „A francia csapatok helyreállították Máltán az élet nyugodt rendjét, gondoskodtak megfelelő új vezetőségről, hátrahagytak 4000 főből álló garnizónt, majd tervszerűen továbbhaladtak Egypotom felé.” A tervszerűség körül egyetlen baj volt csupán: Nelson admirális hadihajói már feltűntek a láthatáron.

Segítséget kérnek Szicíliától

Málta számára súlyos megpróbáltatást jelentett a francia megszállás. A vallásos kultuszban felnőtt népek idegen volt az új kornak megfelelő új alkotmány, amelyet a hódítók igyekeztek rájuk erőszakolni. Az anyagi bajok is egyre súlyosbodtak, pénzük értéke rohamosan csökkent, ezzel szemben — francia hivatalos újságot olvashattak. Azaz, hogy olvashattak volna, csak hogy senki sem tudott közülük franciául. A nép azonban türt és bizott a jobb jövőben és ez a türelem csak akkor fogvott el, amikor a megszálló csapatok parancsnoka „pillanatnyi anyagi zavarái” kiküszöbölésére elrendelte a templomokban még feltalálható kincsek elrekvirálását. Citta Notabile fellázadt és lemeszárolta a francia helyőrséget. A példát kezdték követni szerte a szigeten. Ugyanekkor segítségkérő küldöttség jutott el nagy nehézségek között a szicíliai királyhoz: szabadítsa meg Máltát az idegen uralomtól.

Még is jött a segítség. Félretéve minden választófalat, összefogott Anglia, Portugália és Szicília a tirannus ellen, kinek hódító vágya már az egész világot veszélyeztetni kezdte. Alig néhány nap elmúltával megérkezett az angol flotta, hogy éljemet és ruházati cik-

keket hozzon a lakosságnak és hogy megvédje a templomokat. Amilyen gyorsan fészkeltek be magukat a hódítók Máltába, olyan gyorsan mentek el onnan ismét. La Valetta állt csupán, ahol Vaubois tábornok teljes két éven át tartotta magát.

A sziget felett azonban átvette a hatalmat Ball, angol tábornok, még pedig — Szicília királya nevében. És Ball rendületlenül kezében tartotta Máltát akkor is, amikor Napoleon már elfoglalta Bajorországot, Ausztriát, Portugáliát, Spanyolországot, sőt békét is kényszerített rájuk. Napoleon kezében volt a kontinens, csak Anglia dacolt még vele. Azután békét kötött Anglia is és az „amiens-i béke” kimondta, hogy Anglia kiűrti Máltát. Nem üritette ki. A következő évben ezért tört ki újra a francia—angol háború.

Így került Málta Angliához

Ez a háború 11 évig tartott. A végén azonban elvérzett a francia nép, amelyet Napoleon oly sokáig győzelemről győzelemre vezetett és a párisi béke hetedik paragrafusa kimondta: „Málta szigete és környéke Nagy-Britanniához tartozik.”

Ez a békeszerződés kétségkívül megfele-

Olasz kultura a földközi-tengeri szigeteken

Róma, június. Egész Európa figyelme ma Itália felé fordul. Mit követel Olaszország? — ez ma a legérdekesebb kérdés. Az olaszok álláspontjukat a következőkben foglalják össze:

— A háború kitörése pillanatában Róma tudatta a világgal, hogy nem semleges, mert nem egveztethető össze nagyhatalmi állásával és érdekei védelmével. Az olasz érdekek, mondták már akkor, nemcsak abban állnak, hogy az ország határait kell megvédeni a tengerentúli területekkel együtt, hanem gondosan őrködni az olasz létér felett s megragadni az alkalmat, a természetes olasz aspirációk kelgítésére. Ezek az aspirációk elsősorban a Földközi-tenger szabadságára vonatkoznak. Olaszország nem akar egyetlen hatalmat sem kizárni a Földközi-tengerből, hanem mint ennek a nagy beltengernek egyetlen nagyhatalma, a maga szavát döntően akarja érvényesíteni. Mielőtt tovább mennénk, okvetlenül meg kell jegyezni, hogy az olasz követelésekről precíz, hivatalos formában nem történt nyilatkozás, hivatalos szemlével csak állásfoglalásban nyilatkoztak. A Duce múlt év februáriában tartott beszédeben három nevet említett: Tunisz, Suez, Dzsibuti. Ma azonban tulajdonképpen már tudjuk ezen, mert az olasz közvélemény sokkal messzebb megy. Nos, a Földközi-tenger szabadsága Olaszország számára azt jelenti, hogy Gibraltár megszűnik angol kézben lenni s visszatér azokhoz a kiktől elvettett, tehát a spanyolokhoz. Olaszország sohasem tartott igényt Gibraltárra, csak azt nem hezmenyezte, hogy ez a szikla egy nem földközi-tengeri hatalom kezében van s nem annál, akihez a földrajzi természetesség szerint tartozna. Követeli az olasz közvélemény, hogy Málta, mely „földrajzilag folytatása”

Ma már csak az lehet világhírű, ami rendkívüli

tulajdonságokkal bir. Ilyen rendkívüli tulajdonságokkal van a természetjől megáldva az a három zseniális tudós által Amerikában felfedezett, csodás hatású gyógynövény, amelynek kivonatából a „GASTRO-D.” készül.

Tudományos alapon bebizonyították, hogy „GASTRO-D.” gyógyszerben olyan, eddig még ismeretlen gyógyanyagok vannak, amelyek a degenerálódásra hajlamos szervezetet annyira kedvezően befolyásolják, hogy az organizmus ismét teljesíteni képes a normális életműködést. Ez a magyarázata annak, hogy a „GASTRO-D.” kezelés, sejt olyan nagyszámú krónikus (15—20 év óta szenvedő) gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbeteg tökéletesen meggyógyult. Számátalan hálálkodó köszönőlevel érkezik be naponta a meggyógyult betegekétől.

„GASTRO-D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 jei utánvét mellett CSASZAR E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

kezett arról, hogy Ball tábornok Szicília királya nevében foglalta el annakidején Máltát, de Szicília népe nem feledkezett meg máig sem erről a történelmi igazolásról. Minden valamire való nép megőrzi szívében azoknak a területeknek az emléket, amelyek valaha egyek voltak vele. . . .

1814. óta béke van a szigeten. 1928-ban Málta alkotmányt kapott, ugyanolyant, mint a dominiumok. Parlamentje két házból áll és a parlamentben a képviselőknek joguk van máltai, angol és olasz nyelven beszélni.

Kalypso nimfa egykori szigetéből hadikiötő lett, az Indához vezető ut egyik fontos vára. De a katonai szakértők régen számolnak már azzal, hogy a máltai hadikiötő csak addig ér valamit, amíg hajók harcolnak hajók ellen. Abban a pillanatban, amikor a légi flotta döntő süllel jelenik meg a küzdelemben, nagyon kérdésessé válik, milyen biztonságot nyújthatnak Málta kikötői a hadihajóknak.

Most, ha igaz, arról van szó, hogy Málta erőit átépítenék, katonai jelentőségét megszüntetnék és a sziget csak rendőri ellenőrzést gyakorolna a Földközi-tengeren. Minden esetre érdekes fejezethez juttatja el ezzel a világ virágja”, ahogyan Homeros nevezte „Ogigiát.”

az Appenini-félszigetnek, oda is tartozzon. Az elmúlt héten újabb érdekes könyv jelent meg, mely Málta olasz kulturáját bizonyítja. Követeli az olasz közvélemény Tanger eddigi nemzetközi jellegének megszüntetését. Suez tekintetében nem világos, hogy milyen megoldást tartanak helyesnek. A konstantinápolvi egyezmény értelmében a csatornának teljesen szabadnak kellene lennie, ami most nem áll fönn, mert de facto angol kézben van. Az biztosan állitható, hogy Olaszország ma már nem elégszik meg részvénypakettek átadásával, a Szuezi-csatorna tekintetében. Egypotomot az olaszok egyáltalában nem veszelvettetik, céljuk csak az, hogy az olasz tengerentúli területek, Libia, Szomália, Eritrea és Abesszinia mindig és minden körülmények között meg legyenek védve és semmiféle meglepetés ne érhesse őket Szudán vagy Egypotom részéről. Mindezek a követelések, melyeket eddig felsoroltunk, Anglia rovására valók. Nyilvánvaló, hogy Olaszország nem nézi jó szemmel, ha Anglia bármilyen flotta- és légbázisokat épít is ki a Földközi-tenger s nem nézi jó szemmel azt sem, ha egyes kisebb földközitengeri hatalmakat a maga érdekkörében akar tartani. Az olasz cél Angliával kapcsolatban: a Földközi-tengerről minden idegen, nem organikus befolyásnak a kiküszöbölése. Továbbá nem Olaszországnak kellene engedélyért mennie a gibraltári parancsnoksághoz, hanem az átvonuló angol hajóknak kellene erre Olaszországhoz fordulniok.

Franciaországgal szemben bonyolultabb a helyzet. Tunisz lakosságának több mint fele olasz. A franciák a véletlennek köszönhetik, hogy Tunisz birtokába jutottak. A francia kormány több fajta megoldást ajánlott, amit azonban olasz részről nem fogadta ke. Volt

egy jegyzőkönyv is, melynek elkészítésében Laval is részt vett, de ezt az egvezménytervet az olasz kormány a múlt évben felmondta. A bizertai tengeri és légi bázis Szicília ellen irányul s ezért Olaszország ezt nem nézi jó szemmel. Más természetű a követelés Korzikával kapcsolatban. Korzikát nem csak azért követeli az olasz közvélemény, mert 160 repülőtere van s egész Korzika erődítmény rendszere, felszerelése Olaszországgal néz farkasszemű, hanem azért is, mert Korzika története és népe az appennini félszigethez tartozik s Napoleon zsenije olasz volt. Itt tehát már nemcsak stratégiai, hanem érzelmi szempontok is nagy szerepet játszanak. — Ugyanez a helyzet Nizzával, ahol Garibaldi született s melynek olasz jellegét még a franciák sem tagadják. Mind erősebb hangokat lehet hallani Savováról. Ilyen értelmű plakátok még nem kerültek ki az uccára eddig, de Torinóban igen sok egyesület hoz határozatkat, melyek Savoyát is követelik. Savoya 1860-ig olasz kézen volt. Innen indult ki mind

az, ami aztán az olasz egységhez vezetett. Hiszen a Hautecombe-i kolostor gyönyörű templomában vannak eltemetve a Savoyai királyok és fejedelmek. Röviden kell még megemlékeznünk Dzsibutiról. Dzsibuti hozzátartozik az olasz Szomália és Abesszínia életteréhez — az egyetlen vasút itt ér Addis Abebából a tengerhez — s ez a franciák kezén van. — Az adriai tengeren Olaszország az ur. Bármikor elzárhatja az oltantói szorosot s Albánián keresztül olyan balkáni hatalomná is lett, melyet nem érhet meglepetés. Sokat beszéltek Korfuról. Biztos, hogy ha az angol-francia flotta valamit megkísérelne, Olaszország nem hagyná válaszolatlanul. Mindebből világosan látszik, hogy Olaszország követelése:

1. Olasz területekre vonatkoznak, melyek mindig olasz befolyás alatt voltak.
2. Hozzá tartoznak az olasz birodalom védelmi rendszeréhez.
3. A birodalom lakosságának expanziója szempontjából elkerülhetetlenül szükségesek.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A jövőben legalább tíz nappal előre kötelesek a vállalatok 2 százalékos bélyegszükségletüket beszerezni

Intézkedések a gyógyszerek és a halak bélyegmentességéről. — A pénzügyminiszterium új rendelkezései

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában már megemlékeztünk róla, hogy a Monitorul Oficial-ban rendelet-törvényt jelent meg, amely kiegészítéseket tartalmaz a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték alkalmazására vonatkozóan. Az új rendelkezésnek megfelelően a fizetési jegyzék-könyvecskéket használatuk előtt be kell mutatni láttamoztatás végett a pénzügyigazgatóságon vagy a helyi ellenőrző körzetben. A könyvek láttamoztatásának elmulasztása, vagy láttamoztatás nélkül való használata 1000—10.000 lei-ig terjedő pénzbírságot von maga után. Ezen a büntetésen kívül a kihágásokat 500—50.000 lei-ig terjedő meghatározott pénzbüntetéssel sújtják. Visszaesés esetén pedig a pénzügyminiszterium a kihágó vállalatot meghatározott időre bezárhatja.

Ugyancsak a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi bélyeg alkalmazásával kapcsolatban a pénzügyminiszterium újabb rendelkezéseket juttatott el az aradi pénzügyigazgatósághoz.

Az egyik, 85.731—1940. számú rendelkezés kiegészíti azt a régebbi, 575.835—1940. számú március 31-ikén kelt rendeletet, amelynek értelmében a gyógyszerárak után a 2 százalékos illetéket csak egyszer kell leróni és pedig csak akkor, amikor az áru a gyárat elhagyja, külföldi áru esetében pedig az áru vámolásakor. Az új rendelet értelmében ez a kedvezmény a jövőben csak azon gyógyszerárakra vonatkozik, amelyek a hivatalos gyógyszerárudíjszabásban és az engedélyezett gyógyszerkülönlegességek díjszabásában fel vannak tüntetve. Nem vonatkozik azonban ez a kedvezmény az egészségügyi, arcápolási szerekre, illatszerekre, toalettcikkre, gumiárakra. Vagyis ezen árucikkek után, amennyiben értékük az 50 leit meghaladja, annyiszor kell leróni a 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket, ahányszor azokat eladják, vagyis nemcsak a gyártó, hanem a nagykereskedő és kiskereskedő eladás esetében is.

Nem esnek a kedvezmény alá az alábbi cikkek sem, annak ellenére, hogy a fent említett felsorolásban szerepelnek: fehér „Regal” krém, Benzoe krém, Dolly Maria, Orientale krémek, Oxigen Borax, Ozon Borax, Serat, Sulvan vagy egyéb testápolási jellegű krémek és kenőcsök.

Egy másik, 85.733—1940. számú rendelet értelmében a régiségkereskedők által eszközölt tankönyveladások csak abban az esetben mentesülnek a 2 százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték alól, ha az antikvárus a tan-

könyveket alkalmi vevőknek adja el és nem foglalkozik rendszeresen tankönyveladással.

A 85.735—1940. számú rendelkezés szerint a kormány elhatározta, hogy a szegényebb sorsú lakosság érdekében bizonyos halfajtákat mentesít a 2 százalékos illeték alól. Ezek többek között az alábbiak: ponty, cigányhal, pettyes angolna, hering, csuka, kárász, dévérponty, sügér, angolna. A fenti rendelkezés a friss, valamint sózott halakra egyaránt vonatkozik.

Élőszárnyasok az új rendelet értelmében csak abban az esetben mentesülnek a 2 százalékos illeték alól, ha azokat a termelő, illetve tenyésztő adja el. Kofák, kereskedők, tehát viszonteladók által történt eladások esetén a 2 százalékos illetéket le kell róni.

Hangsúlyozza a miniszterium rendelkezése, hogy a 2 százalékos illetéket a számla végösszege után kell kiszámítani, vagyis azon összeg után, amelyben az áru értékén kívül a csomagolási, szállítási és egyéb költség, valamint a forgalmiadó is belefoglaltatik.

Ami a rabatot illeti, a miniszterium arra a megállapításra jutott, hogy a kereskedők által engedélyezett rabat nem vehető figyelembe a 2 százalékos illeték kiszámításánál, illetve a rabat összege a számla összegéből nem vonható le az említett illeték kiszámításakor. A kereskedelem és a gyáripar érdekében a miniszterium kivételesen bizonyos esetekben a rabatot mégis elismeri, még pedig akkor, ha a rabatot a számla, illetve a fizetési jegyzék, vagy pedig a szállítási jegyzék kiállítására előtt szerződésileg állapították meg. A rabat nem lehet azonban több az áru értékének 4—5 százalékánál. Ez a rendszer természetesen csak a nagybani eladásra vonatkozik s semmiesetre sem a detailforgalomra.

A miniszterium megállapította azt is, hogy az érdekeltek közül számosan naponta szerzik be 2 százalékos bélyeg-szükségletüket. Tekintettel arra, hogy ez a rendszer úgy a kereskedők, mint a pénzügyigazgatóság számára idővesztést jelent, a miniszterium most úgy intézkedett, hogy a jövőben az érdekeltek legalább 10—15 nappal előre kötelesek 2 százalékos bélyegszükségletüket beszerezni.

— Augusztus 1-ig meghosszabbította a CFR a tűzifa kedvezményes szállítását. Kolozsvár polgármesteri hivatalának megkeresésére a CFR a kedvezményes tűzifaszállítás idejét augusztus 1-ig meghosszabbította. A polgármesteri hivatal kapcsolatban felhívta a fakereskedőket, hogy idejében lássák el magukat áruval. Kolozsvár városának egy évre 20 ezer vagyon tűzifára van szüksége.

Felszabadítja Angliát a blokáli magyarországi áruszállítványokat

Budapest. A szigorított tengeri blokádi következtében sok Magyarországi által rendelt áru rekedt külföldi kikötőben Angol részről most kijelentették, hogy a szóban forgó árukat most felszabadítják és ezzel tekintélyes mennyiségű nyersanyag behozatala válik lehetővé.

Újra megindultak a szovjet-magyar kereskedelmi tárgyalások

Budapest. A magyar-szovjet kereskedelmi kapcsolatok felújítására vonatkozó tárgyalások rövidesen megkezdődnek, miután az annak idején külső okok miatt félbeszakított előkészítő munkálatok ismét lehetővé váltak. A két ország által kölcsönösen óhajtott árucseres forgalom felvételére irányuló tárgyalások céljához Moszkvába utazott Csathó László a külkereskedelmi hivatal meghívottja, aki már régebben is részt vett a szovjettel folytatott tárgyalásokon.

— Szombaton zárul a Balkán-szövetség gazdasági tanácsának ülészaka. Belgrádi jelentés szerint a Balkán-szövetség gazdasági tanácsa szombaton tartja záróülését. A tanácskozások kedező mederben folytak és azok során megállapították, hogy a Balkán-államok gazdasági együttműködésének máris mutatkoznak eredményel, amennyiben az árucseré növekedett.

— Szövetkezeti küldöttség utazik Szófiába. A bolgár mezőgazdasági és szövetkezeti bank meghívásának eredményeképpen a közel napokban René Ramnceanu, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet vezérigazgatójának vezetésével küldöttség utazik Szófiába azzal a céllal, hogy a bulgáriai szövetkezeti életet tanulmányozza, más részt pedig a két ország-szövetkezeti között szorosabbra fűzze a gazdasági kapcsolatokat.

— Hollandia ismét megkezdte a fizetéseket. Amsterdamból jelenik: Hollandia ismét megkezdte a fizetéseket Németország, Csilie, Bulgária, Románia, Olaszország és Törökország számára.

— Aradi gabonapiac. Az aradi gabonapiacra nénteken csekély forgalom mellett a következő árak alakultak ki: Buza a. 600 lei, tengeri 530—550, zab 700 lei.

A RENDKÍVÜLI NYERESÉGEK UTÁNI ADÓVAL KAPCSOLATOS VÁLLOMÁSOK BEADÁSA. Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság az 1939. évi rendkívüli nyereség utáni adóval kapcsolatos vállomások ügyében közli, hogy a fent említett adó alá esnek azok a kereskedők és gyárosok is (tehát nem kézművesek) akiknek két, vagy több adóalapjuk van és ezek összegezőve meghaladják a százezer leit. A vonatkozó adóvállomás, vagy a már beadott adóvállomást kiegészítő pótdóvállomás sürgősen de legkésőbb június 15-ig az illetékes területi ellenőri hivatalhoz (nem a főlkötőbe) adandó be.

— A KERESKEDŐK RENDKÍVÜLI NYERESÉGE ADÓJÁNAK MEGÁLLAPÍTÁSA. Kolozsvári jelentés szerint a pénzügyminiszterium az ottani kereskedelmi testülethez a következő leiratot intézte: 6412—1940. számú kérelmekre közöljük, hogy a rendkívüli nyereségadó kivételéhez szükséges adatok megállapításának során, ha az előző évek valamelyikének bruttó jövedelme mérleg hiányában nem volna megadható, a bruttó jövedelme az adófizető állapítja meg a rendelkezésre álló adatok és segédkönyvek alapján. Ha ezek az adatok is hiányoznak, úgy azokat a pénzügyi közegek állapítják meg az adófizetőnek a pénzügyigazgatóságnál levő irataiból. Ezeket az adatokat összehasonlítás után más hasonló cégek adataival kiegészítik.

— Háromszázmillió lejes hitel mezőgazdasági gépek vásárlására. A földművelésügyi miniszteriumban tartott szokásos értekezleten Ionescu Sleszt földművelésügyi miniszter, bejelentette, hogy a kormány hozzájárult ahhoz, hogy bizonyos mennyiségű mezőgazdasági gépeket 50 százalékos vámkedvezménnyel hozzanak be az országba. Ennek a hozatalnak lehetővé tétele végett a Nemzeti Szövetkezeti Intézet 300 millió lejes rendkívüli hitelt kap a Banca Nationalól.

— Rendellettörvény a semmitűszéki törvény 58. szakaszának értelmezéséről. A Monitorul Oficial június 5-iki száma rendelet-törvényt közöl a Semmitűszékről szóló törvény 58. szakaszának értelmezéséről. Ennek értelmében az 1939. július 13-án megjelent és 1939. szeptember 6-án módosított, valamint 1939. szeptember 14-én újra közölt semmitűszéki törvény 58. szakasza nem módosítja az állami üggyvédek 1938. november 10-én megjelent törvényének 94. szakaszát, amely változatlanul érvényben van jelenleg is.

Legújabb jelentéseink:

Olasz lapvélemény:

„A szövetségesek csak későn ébredtek az elkövetett hibákra“

Rómából jelentik: A Tribuna olasz lap nagy érdeklődéssel foglalkozik Reynaud francia miniszterelnök rádióba mondott beszédével, amelyben nemcsak a szövetséges hadviselő államok polgárai, katonái figyelmét hívta fel az állandó fokozódó veszedelemre, hanem

a semleges államok népeit is figyelmeztette a fenyegető veszedelemre. Ezzel kapcsolatban az olasz lap megállapítja, hogy a francia miniszterelnök és a szövetséges államok kormányai későn ébredtek az eddigi, békés időszak hibáinak felismerésére.

A francia miniszterelnök — írja a Tribuna, — most hajlandó már beismerni a múltban elkövetett hibákat, amelyeket a háború előtt nem akartak jóvá tenni. Reynaud miniszterelnök csak most hangsúlyozza, hogy Franciaország hajlandó utólag elismerni az egyes államok életbevágóan fontos problémáit és csak most hajlandó ezek megoldására a tárgyalásokba kezdeni. A beismerés későn jött — írja a lap, — mert csak a küszöbön álló komoly fenyegetés váltotta ki az létező problémák rendezése iránti óhajt.

Az USA hadseregének régi ágyait is eladják a szövetségeseknek

Washingtonból jelentik: A Reuter ügynökség jelentései, hogy Roosevelt elnök közölte: kéri a francia kongresszust, adjon engedélyt a kormánynak arra, hogy a régi ágyukat átadhassák a gyárosoknak, akik a szövetségeseknek továbbíthatják. Ez

az intézkedés hasonló lenne ahhoz, amelyben a lég- és tengerészetiügyi minisztérium elhatározta, hogy a felesleges repülőgépeket a szövetségesek rendelkezésére bocsátják. (Rador.)

A Hamburger Fremdenblatt írja:

„Franciaország most egyedül áll a harcban“

Berlinből jelentik a Német Távirati Iroda: „Franciaország most egyedül áll a harcban“ — írja a Hamburger Fremdenblatt és egyben megjegyzi, hogy a Newyork Timesnek ugyancsak volt a megállapítása. A német lap azt írja, hogy a né-

met hadsereg győzelmes előnyomulása megsemmisíti az utolsó kontinentális hatalmat is, amely a szigetország szolgálatába szegődött, annak a szigetországnak szolgálatába, amely kizárólag a gyarmatai felé irányítja tekintetét. (Rador.)

Roosevelt elnök a kötelező katonai szolgálat mellett nyilatkozott

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnököt megkérdezték: mi a véleménye arról a cikkéről, amely a Newyork Timesben látott napvilágot és amelyben a cikkíró a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről ír. Az elnök kijelentette, hogy nem olvasta el végig a cik-

ket, de az első bekezdés tetszett neki. A cikkíró ebben a részben azt írja, elérkezett az ideje annak, hogy az ország védelmének az érdekében bevezessék a mindenkire kötelező katonai szolgálatot. (Rador.)

Német repülőtémadás Délanglia ellen

Londonból jelentik: Német repülőgépek tegnap áthatoltak az angol légvédelem vonalán és több támadást intéztek Anglia déli részén. Több helyen nagyerejű bombákat dobtak le. Két ember

könnyebben megsebesült. Bombázták a német repülőgépek az egyik repülőter kifutóterét, egy katonára meghalt.

A DNB jelentései:

Mély benyomást kellettek Amerikában a német győzelmek

Washington, (Rador). A Német Távirati Iroda jelentései: Az amerikai lapok azzal, a közvéleményre gyakorolt nagy hatással foglalkoznak, amit az újabb német győzelmek váltottak ki. A sajtó véleménye szerint Németország megszerzi magának a végső győzel-

met. A Daily News megállapítása szerint az Egyesült-Államoknak kívül kell maradni az európai konfliktuson mindaddig, amíg különleges körülmények nem következnek be és egyelőre meg kell elégedni a hadianyag szállítással a szövetségesek számára.

Máltát követeli az olasz sajtó

A máltai olaszok utolsó csoportja elhagyta a szigetet

Róma. Az olasz közvélemény és sajtó egyre jobban foglalkozik a máltai kérdés rendezésével. „Málta szigete angol uralom alatt van, — hangsúlyozzák —, bár a Földközi-tengeri sziget lakossága a múltban már számtalanszor megkísérelte az angol uralom alól való szabadulást. Málta szigetének felszabadítása nem egyszerű területi követelés, hanem az ott élő lakosság egyöntetű vágya is.“

La Valettából jelentik: A Havas-ügynökség írja, hogy a Máltában maradt olaszok legutolsó csoportja is elhagyta a szigetet és Olaszországba utazott. A hatóságok tovább folytatják az „ötödik oszlop“ ellentámadást és ezért kötelezték Málta valamennyi lakosát, hogy fényképpel ellátott személyazonosságát igazolványt szerezzék be. (Rador.)

Jeruzsálem. (Rador). A Reuter ügynökség jelentései: A Delata nevű olasz hajóval csütörtökön 150

olasz, legnagyobb részt asszony és gyermek elhagyta a haifai kikötőt. Azt hiszik, hogy az olaszok egy másik csoportja a legközelebbi napokban utazik el. A Lifforia-vonali repülőgépe csütörtökön nem érkezett meg Palesztinába. Híre jár annak is, hogy a társaság beszüntette a hely előjegyzéseket utasszállító gépeire.

„Franciaország nagy harca megkezdődött!“

Párisból jelentik: A miniszterelnökség közli: A június 5-én kezdődött harc előtt Weygand tábornok a következő napiparancsot intézte a katonákhoz:

„Franciaország nagy harca megkezdődött. Megparancsolom nektek, hogy védjétek meg állásainkat, anélkül, hogy visszavonulásra gondolnátok.“

Tisztek, altisztek, katonák! Az a gondolat hason át benneteket, hogy hazánk területére

Szófiában tárgyal Anglia új moszkvai nagykövete

Szófiából jelentik: Sir Stafford Cripps, Anglia új moszkvai nagykövete Szófián való átutazásában megbeszélést folytatott Filoff miniszterelnökkel és Popoff külügyminiszterrel. (Rador.)

Alexandriából eltávolítják a gyermekeket

Kairóból jelentik: Egyiptomi kormánykörök ismételtén kijelentették, hogy Egyiptom kijárt Anglia mellett. A kormány sorozatos óvintézkedéseket rendelt el, szigorú korlátozásokat alkalmaztak a Szezei-csatorna mentén való közlekedésben és 700 nemkívánatos idegent kitértettek Egyiptomból. Alexandriában holnap kezdődik meg a gyermekek eltávolítása. Összefügg ezzel a jelentéssel az a közlés, hogy Tunisz kormányzója felhívással fordult a lakossághoz, hogy készüljenek fel minden eshetőségre.

Huszonnégyórás munkaidő az USA hadigépgyáraiban

Newyorkból jelentik: Az amerikai állami hadianyaggyárakban bevezették a hatnapon keresztül való, 24 órás napi munkaidőt, amit három nyolcórás munkaidőszakban bonyolítanak le.

LAPZARTA:

(Rador-jelentések)

BERLIN. A Német Távirati Iroda közli, hogy pénteken éjszaka ellenséges repülőgépek újból bombázták Hamburgot. Az ellenség tervszerűtlenül dobta le bombáit, így a város környékén két ház rombadott, egy gyermek életét vesztette.

WASHINGTON. A szenátus külügyi bizottsága 19 szavazattal 2 ellenében elvetette Poppen demokráta szenátor ama javaslatát, amelyben azt indítvá, nyozta, hogy az Egyesült-Államok tényleges részvétellel támogassák a szövetségeseket. (Rador.)

PÁRIS. Szombaton Lebrun köztársasági elnök elnöklése alatt az Elvée-palotában összeül a minisztertanács.

RÓMA. Mától kezdve Olaszország valamennyi városában az esti világlátást kék színnel kell tompítani. Az iskolákban gyors ütemben fejezték be a vizsgákat és június 6-tól kezdve valamennyi iskolaépület más célokra szabadult fel. (Curentul.)

SZÓFIA. Az utóbbi három nap alatt hatalmas vihar vonult el Bulgária felett és különösen az ország északi részében okozott nagy károkat. Sok helyen jeges semmisítette meg a termést, más helyeken árvizek pusztítottak, főbb embert villámcsapás ért, mások vízbe fulladtak. Szófia alacsonyabban fekvő negyedét víz alatt vannak. A vasúti forgalom számos helyen megakadt. A kár az eddigi becslés szerint több, mint 100 millió leva.

BERLIN. A Német Távirati Iroda jelentései: A német sajtó nem tulajdonít túlnagy fontosságot a francia kormány átalakításának, mert — miként a lapok írják — német politikai körökben az a vélemény alakult ki, hogy Franciaország sorsa a harctéri események fejlődésétől függ inkább, mint a belpolitikától. A legfontosabb a kormány átalakításában az, hogy Daladier végleg kilépett, amit össze lehetne hasonlítani Chamberlain lemondásával. A Berliner Bursenzeitung ezeket írja: Reynaud birodalmat keres és ezért ma eltávolította Daladiert, mint ahogyan tegnap azt Gamellinnel tette. Azért kellett távoznia, mert politikai és stratégiai terveik védelmi hadiútra voltak alapítva, azzal a céllal, hogy kiméjék a francia vért. Felülnő, hogy a kormány átszervezése akkor történik, amikor a harc mind közelebb ér Párishoz de bármit tesz az angol és francia kormány, a tatális orsz megakadályozása most már hiábavaló.“

BERLIN. A DNB jelentése szerint minden német hajózási ügy ezental a tengerhajózási hivatal keretén belül összpontosul s ez a hivatal mint a Birodalmi közlekedésügyi minisztérium alárendelt szerve működik. Wuelling von Ditten ellentengernagyot bízták meg a tengerhajózási hivatal vezetésével, aki ugyanakkor megmaradt államtitkári minőségében is. A német hajózás tehát a jövőben az új hivatal irányítása mellett történik.